

Naročnina doma na skü-
pni naslov mesečno 2 D.,
na posameznoga 2 Din.
50 par.

V inozemstvo 6 Din., ali
z M. Listom, M. Ograe-
kom i kalendarom 8 Din.
50 para., letno 100 Din.
Plačati se mora bar me-
sečno naprej.
Štev. položnice 11806.

NOVINE

SLOVENSKE KRAJINE

Vredništvo v D. Lendavi
hš. 67, uprava v Črensov-
cih, Slov. Krajina.

Cena oglasov:

N. G. Milač Simon prof.
Majstrova ul. 3.

Maribor

oglas do 10 reči 5 Din.,
više vsaka reč 1 D. 50 p,
Popust po dogovori.

Namen Novin je: 1) z zagovorom Pravice tolažiti Srce Jezušovo, i 2) z čistimi dohodki podpirati siromake Sv. Ivan Bosko, pomagaj nam oba doseči!

Življenje moža.

Dne 13. oktobra 1874 so zagle-
dali svetlost toga sveta eden največji
sin naše Krajine, Klekl Jožef, vpoko-
jeni plivanoš v Črensovcu i urednik.

Kak skoro vsi narodovi delavci,
tak so tudi oni prišli s priproste kme-
čke družine. Stariše so bili srednje
premočni. Oča Štefan, prava ravenska
korenina, so bili daleč okoli znani
prekšenjak i jako dobroga srca člo-
vik. Mati skrbna, dobra krščanska
ženska so že zamlada vcepili malomi
sini globoko vero i gorečnost za dobro.

Nižjo gimnazijo so zvršili pri
benediktincih v Köszegi, višjo pa v
Szombathelyi. Iz njihovi dijaški let je
znano, da so bili skrbli pa jako ve-
sele narave.

Leta 1893 so stopili v szombot-
helysko bogoslovno semenišče, kde
so se vkljub svoji veseli naturi jako
resno pripravljali na duhovniško po-
zvanje. Posebno važne so bile v letaj
bogoslovja počitnice pri pokojnom dr.
Ivanociji, šteri so blagodejno vplivali
na mladoga bogoslovca.

11. julija 1897 leta so bili posve-
čeni za duhovnika i 25. julija so meli
domačo fari na Tišini novo sveto
mešo, kde so ostali tudi kaplan celi
pet let. V tej letaj na strani vučenoga
i gorečega Ivanocija so zoreli njihovi
velki načrti za rešitev duš i pravic
našega lüstva. Ivanoci so njim bili
vžor duhovnika, posebno pa so pri-
dobili od njega na borbenosti. Še zdaj
se pri vsakoj priliki spomnijo pokoj-
noga i se na njega zazavljajo. V tej letaj
sta izdala Kalendar Srca Jezušovoga.

Na Tišini bi ešče najbrž duže
ostali, č ne bi bila 1902. leta firma.
Na firmi so že deca pri veronavuki
slovenski odgovarjala po Sakovi-
čovem i Bašovem odnosno Ratkovi-
čovem. Katekizmu i Kolarovoj Bib-
liji. To je tak svadilo nestrne ma-
gyarske vučitele i notarjuše, da so po
firmi zatožili g. Klekla i pokojnoga
g. Bašo pri višejnjoh oblasti, štera je
zahtevala, da se morata iz Slovenske
krajine odstraniti. Čiravno so njidva
vučenci najbole znali veronavuk i je
vsa slavnost bila najlepše organizirana,
tak da so vsi čakali, da dobita po-
hvalo, sta morala naskori iti, g. Baša
med Bele Hrvate, g. Klekl pa med
Nemce i Horvate v Inced.

V Incedi je bilo duševno življenje
jako zapuščeno. Večina vernikov, se-
zonski zidarov je v leti delala v Graci,
odked so prinesli vnogo verske mlač-
nosti i nevere. Tudi po zimi je bila
cerkev prazna. Samo edno leto so bili
tam i cerkev se je znova napunila.

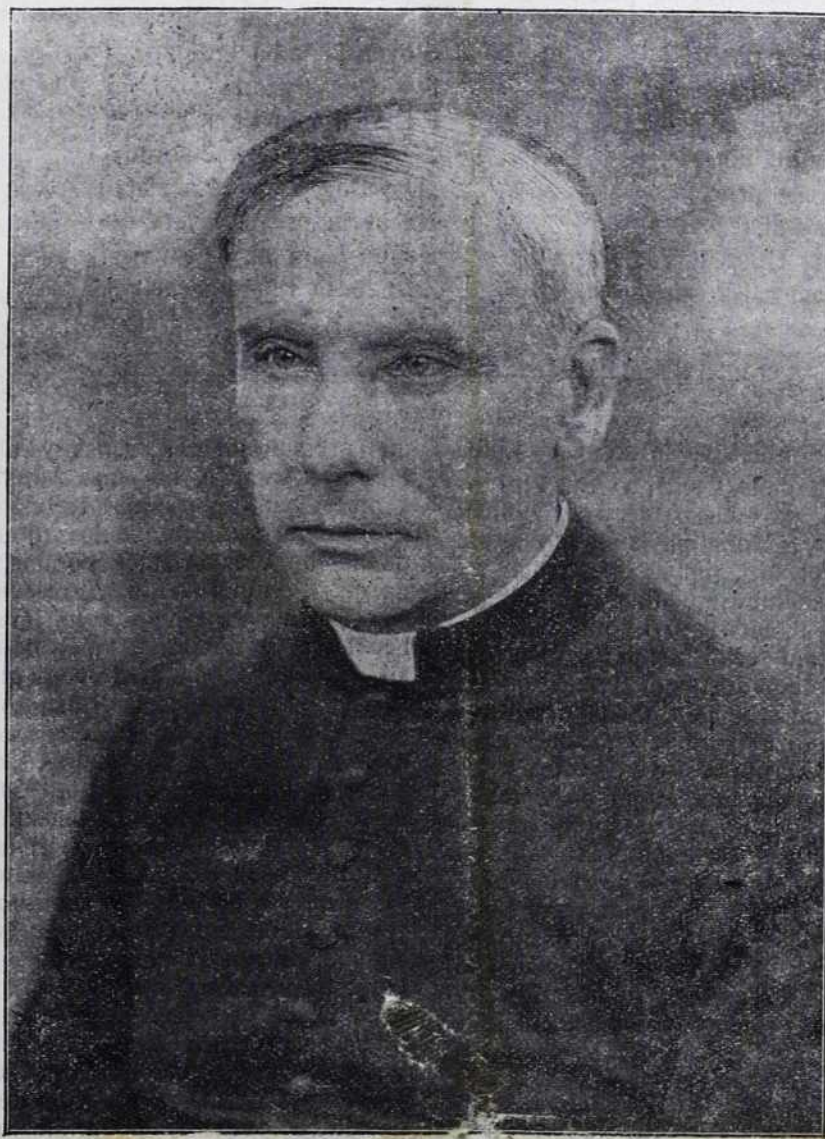
V tom časi, kda so bili daleč
vkraj od svoje Slovenske krajine, je v
nji dozorela miseo, da bi izdali Ma-
rijin list, po šterom bi tudi te, kda bi
bili daleč od nas, davali slovenskomi lü-
stvi duševno hrano.

Te svoj načrt so spelali leto
sledkar, kda so že bili v Črensovcu
kaplan. Mi starejši se ešče zdaj spo-
minamo, kakša je bila cerkev i kakše duhovno življenje črensovske fare. V
cerkvi pod ves razdreti, oltarje so se podirali, svetniki so bili vse spotreti,
nad okna pa je šo v cerkev dež. Komaj dve leti i cerkev je bila tak si-
jajno popravljena i okinčana, da je ešče dnesden v ponos črensovskoj fari.

Ešče vekša je bila duhovna obnova črensovske fare. Nastavili so brat-
tovščine, tretji red vpelali, mesečne spovedi, vdomačili pobožnost 9 prvih
petkov. Pa tudi po drugi faraj so po Marijinom listi s pomočjov Sakoviča
i Bašo vpelavali pobožne bratovščine.

1905 leta so, brezi da bi prosili, bili imenüvani za sebeščanskoga
plivanoša, kde so ostali do 1910 leta. Tudi pri Sebeščani so zidali gospo-
darsko poslopje, skopali študenec, sadili gorice, popravili cerkev. Posebno
lepo pa je z njihovim prihodom zacvelo versko življenje te fare. Obiskali
so vsako družino i lüstvo navdušüvali za goreče krščansko življenje. To delo pa
je zahtevalo dosta trüda, zato so po petletnom deli v toj fari zbetežali i
stopili v pokoj.

Pa v zasluženom pokoji so nej mirüvali. Poleg Marijinoga lista i

Veleč. g. KLEKL JOŽEF, vp. župnik

Ob priliki šestdesetletnice rojstva

velečastitoga g. JOŽEFA KLEKLA, vpok. župnika
v Črensovcih,

mu podpisani duhovni sobratje, prijatelji in znanci
čestitamo in želimo, naj ga vsemogočni
Bog ohrani še dolgo zdravega in naj bla-
goslavlja njegovo delovanje.

Ivan Greif, prošt v Ptuj	Jerič Ivan, dekan v Lendavi	Fr. Sal. Gomilšek, dekan pri Sv. Benediktu
Berden Andrej, župnik v Martjancih	Radoha Jožef, sal. duhovnik Razkrižje	Bednarik Rudolf, župnik pri Gradi
Rantaša Anton, ekspozit V. Polana	Faflik Franc, župnik Sv. Benedikt	Csarics Jožef, župnik Sv. Jurij
Krantz Jožef, župnik Tišina	Hauko Jožef, župnik Bogojina	Bakan Štefan, kaplan Lendava
Halas Daniel, kapl. Lendava	Berden Jožef, kapl. Hotiza	Volper Pavel, župn. Dobrovnik
Lejko Štefan, kapl. Dobrovnik		

Jezuitski kolegij Ljubljana: Kopatin Viktor, DJ. B. Remec DJ. P. V. Vrtočnik DJ.
P. Fl. Ramšak DJ. O. Ant. Bukovič DJ. J. Sečnik DJ. — Misijonska hiša pri sv. Jožefu
nad Celjem: Gregor Flis, sup. Dr. J. Žagar, Dr. Fr. Knaus, J. Pediček, V. Krivec,
Rupar Maks, Br. Matija Edšid in vsi bratje mis. hiše. — Misijonska hiša Ljubljana: Šmid
visitator, Lov. Sedej, sup. Dr. Kolarič, Šavelj, Floran, Karel Kolenc, Al. Nastran, A.
Berlec, J. Ponikvar, J. Slana, M. Čontola, J. Gracar, M. Tkavc, J. Bele, M. Klemen
Misij. hiša v Grobljah: A. Pohar, sup. Godina, Trnotel, I. Šporn, Ocepel M., Tavčar.
Patri fanciskani pri sv. Trojici: P. Ernest Jenko, gvardijan, P. Elekt Hamler, OSF.
zlatomešnik, P. Lud. Dvor.

Čč. gospodje bogoslovci: Zelko Ivan, Camplin Ivan, Škafar Ivan, Gregor Janez,
Kolenc Ivan, Holzedl Anton, Zver Štefan, Tratnjek Štefan, Rajner Janez, Kozar
Lojze, Jerič Miška, Rous Matija, Kovač Janez, Gjuran Jožef.
Dr. Fran Klar, ban. zdravnik. — Vilko Novak, gimn. suplent. — Julij Kontler, šol.
upr. v pokoji, Štefan Lutar, šol. upr. — Slov. kat. akad. društvo „Zavednost“.
Dr. Kelenc T., Cigüt P., Lovrenčič J. Martinišče, Bajlec Fr., Antauer Ev. — Tiskarna:
Balkányi z vsemi uslužbenci i vsi ostali prijatelje, znanci i naročniki naših listov.

naopak: Njüvo življenje, delovanje, trpljenje, borbe za Boga i njegovo
diko i za nemrtelne duše je ne „pokoj“, nego v svojem „pokoji“ delajo
mного-mного več, kak prle. — Treseti let že vodijo vsa vekša dela na-
šega lüstva. I šestdesetletnica jih je tudi dohitela v velkom deli i v mno-
gij novij borba za pravoga i istinskoga duha Kristušovoga.

Svoje duhovniško delovanje so začeli na fari, kak kaplan, ga nada-
lúvali kak plebanoš pri sv. Sebeštjani. Tam jih je obiskali boža roka z
betegom i jih je vodila tak, ka so se odločili za pokoj, ar je Bog meo
drüge načrte ž njimi. Po ozdravljenji, če so mislili pa na redno duhov-
niško delovanje v dušnom pasterstvi, so ponovno z betežali, kak sami
pravijo. I tak so očistveno spoznali volo božo, ka jih Bog šče idnri i inači
porabiti. Z velikimi preizkušnjami, mnogoletnimi betegi, jih je Bog pri-
pravilao za novo pole svojega delovanja v „pokoji“.

Vodilo njüvoga duhovniškoga življenja je: Iskati božo diko i duše
Bogi. To je vrhovno načelo Kristušovo, štero je sam izvajao i naročo
tudi vsem svojim duhovnikom. Toga se držijo tudi g. Klekl v celom svo-

Kalendar Srca Jezušovoga so 1913
leta začeli izdajati Novine. Kak da bi
naprej somlili, da pride svetovna boj-
na i preobražüvanje Evrope, kda de
našemi lüstvi tak krvavo potreben list,
šteri de je vodo prek viherni časov
svetovne vojne i njeni posledic.

Vsa njihova lübezen i trüd za
naše lüstvo pa se je pokazala med
svetovnov bojnov.

Redki vojak je bio v svetovnoj
bojni, šteri njim ne bi pisao. Vsak-
šemi so dali odgovor, ga tolažili i
duševno krepili. Vnogim so tudi v
časi stradanja poslali ka so si od vüst
pritrgali.

Prišle so rekviracije. Znano je,
kak so dostakrat notarjuše krivično
postopali; sirotam jemali, bogatim
nihavali. Kama se naj obrnejo siro-
maki za pomoč? K oči našega lüstva,
k g. Klekli. To zagovarjanje sirot ji
je vodilo v politiko.

Najvekše delo v časi med sve-
tovnov bojnov pa je, da so lüstvo
zbüdili k narodnomi osvedočenji. No-
vine so vsikar bole i bole povdarja-
le naše narodne pravice. Vojaki na
bojišči i ki so doma ostali, so proti
konci vojne priznavali svoje sloven-
stvo i zahtevali narodne pravice. Da
so nas velki dogodki na konci sve-
tovne bojne nej našli popunoma ne-
pripravlene, se mam zahvaliti našemi
g. šestdesetletniki.

Samo ob sebi se razmi, da ji
je lüstvo notri do 6. januara 1929 leta
pri vsaki volitvaj zvolio za svojega
zastopnika.

Kak poslanec so se v prvoj vrsti
bojüvali proti vsefele mašetarom, šteri
so šteli agrarno reformo napelati v
strüge svoji haskov na rovaš siroma-
škoga lüstva. Či bi g. Klekl v svojem
življenji drügo nikaj nej napravili samo
to, ka so napravili za pravično spe-
lanje agrarne reforme, bi njim naše
lüstvo moralo biti že samo za to iz
srca zahvalno.

V poslanski letaj je njihovo delo
vsestransko. Borili so se za popolno
gimazijo v Soboti, ustanovili so dija-
ški zavod Martinišče, se brigali za
naše izseljene delavce, ustanavljali i
pospeševali zadružništvo, skrbeli za
sirote, skrbeli za sirote, ustanovili
Dom sirot v Turnišči itd.

To je življenje moža, šteroga
nam je Bog poslao v tej viherni ča-
saj, da vodijo naše lüstvo prek ne-
varnosti brezi velke škode i zmešnjav.
Ne, to ne samo življenje moža, to je
mladeniška borba, ki jo z gorečnostjov
bojüjejo naš duhovni oča tudi v svo-
jem šestdesetom leti.

— n. n.

G. Klekl duhovnik.

Boža previdnost je našemi ver-
nomi tüstvi dala vnogo odličnih, do-
brih duhovnikov, med njimi tudi ve-
leč. gospoda Klekl Jožefa.

Njüv uradni naslov nosi napis:
„Klekl Jožef, vpk. plebanoš“, ali njüvo
življenje, delovanje pa nam kaže ravno

jem življenji, tudi, če zato morejo kaj trpeti, ali se vojskivati i boriti. Šestdeset let njüvoga življenja nam to jasno dokazuje. Nemaio bogastva, ne časti. Kak poslanec so v finančnou odbori glasüvali proti vsakšemi odliküvanji. Nikšij dobrot etoga sveta ne vživajo, nego v preprostom kotički arendaške črensovske hišice živijo v zatišji, sirmaštvu, v največšoj odpovedi. I tem lepše se izliva vse njihovo osebno življenje i celo delovanje Bogi na diko i samo za duše.

Po tom Kristušovom načeli so se ravnali i se ešče ravnajo, kda širijo češčenje Srca Jezušovoga, češčenje Matere Marije, kda se vsega izlevajo v gorečo lübezen do Oltarskoga Svestva; kda so šče kak 60 leten dühovnik hodili lani od hiše, do hiše posvečüvat naše familije Presv. Srci Jezušovomi; kda ešče z novomešniškim ognjom glasijo reč božo; kda šče presidijo vöre i vöre v spovednici, če jih što pozove; kda se 21 let borijo za zmago kršč. načel i pravic v svojih „Novinaj“; kda 30 let davlejo hrano dühovnoga življenja v „Marijinom listi“; kda vodijo že 24 let na jezero kotrig broječi tretjired za lendavsko dekanijo; kda se borijo za pravovernost i poštenost i pravoga düha Kristušovoga!

Zadosta bi bilo toga, če bi vse to teklo lepo i gladko. Ali kelko ovir, nerazumevanja, podtikanja i nasprotovanja doživlja njihovo düh. delovanje od začetka do konca.

Odkod jemle g. Klekl svojo moč, pogum, idealizem . . ? Iz žive vere v Boga, iz goreče lübezni do Boga, iz vnoge molitve, iz gorečega češčenja Olt. Svestva. „Ne bodo me premagali — je predkratim zabrüso svojim napadalcom i nasprotnikom — ar jaz molim, oni pa ne molijo!“

Vse njegovo dühovno življenje i strmljenje ide samo za tem: da se Bog časti z molitvijov, z resnicov i pravico po celom sveti; da reši duše, posebno naše slovensko lüstvo za večnost; da njemi občüva na zemli vero i lübezen do Boga, ga ohrani v pravom dühi Kristušovom posebno zdaj, kda prihajajo strupeni plini „novih apoštolov“, raznih sobratov, sodrügov, prebuditelov, prosvetitelov i voditelov, brez düha i resnice.

Hvala Bogi, ka je njegovo dühovniško delo tüdi najšlo novij lüdi-dühovnikov, ki ga bodo nadalüvali.

Klekl i prosveta.

Da je meo gospod Klekl svoje prste vmes tüdi v prosvetnoj politiki Slovenske Krajine, je jasno, kak beli den.

Na njegov predlog je dobo vučiteljsko mesto v novoj državi vsakši domačin, šteri je količkaj obvladao domače slovensko narečje. I včasi je skrb tüdi za to, naj dobijo tej skoz in skoz v vognskom dühi vzgojeni gospodje temelj za slovensko preorientacijo. Na njegov predlog je najmre

Klekl i narod.

Leto dni, ali več si zdomi, pa te kakši uradni, ali poluradni opravki zanesejo v D. Lendavo. Že na postaji srečaš znanca, Madjara. Pri tretjem stavki sta v visikoj politiki, pri šestom pa zagvüšno pri gospodi Klekli. Kajti gospoda Klekla poznajo vsi. Že pred svetovnov bojnov so ga Lendavčani opazili, — po svetovnoj bojni pa je na tak vidnom mestu, ka ga morejo opaziti. *Njemi se moremo „zahvaliti“ za dobroto, da smo dnes v Jugoslaviji*, to je vidna sodba povprečnoga Madjara od delovanja gospoda Klekla. Lübiti ga ne smejo, sovražiti tüdi ne. Nemaio pravoga vzroka.

Potom ideš dale, — srečaš Slovenca, prečana.

„No, kak se imate v Lendavi?“ pitaš.

Gospod te pomeri od pete do glave i če ne opazi na tebi nikaj süm-livoga, ti odpre srce:

„Znate, borbe i samo borbe. Naši liberalci i Kleklovci majo večno borbo.“

Ne gospod Klekl i liberalci, nego — Kleklovci, mlada slovenska generacija.

„Šteri so močnejši?“

„Kleklovci majo na svojoj strani narod.“

„Madjare tüdi?“

Ob šestdesetem letu!

Šestdeseto leto
Vam že je šteto . . .
Mož dela, znoja,
Za ljudstvo ste živeli,
Zanj delali, trpeli
Brez pokoja.
Daj Bog za to obilo
V nebesih Vam plačilo!

Ovčic pastir,
Za njih rešenje,
Ste vse življenje,
Nudili jim vir
Sreče prave,
Lajšali težave.
Naj Gospod Vas nagradi,
Vam rajsko srečo podeli!

Ste revnim téšili gorje,
Sirotam brisali solzé,
Za vzgojo düha in srcá
Vneto se trudili,
Grudo nam rešili,
Da na svojem smo, domá.
V svoje naj domove
Nekoč Vas Bog pozove!

Slovenska zdaj krajina,
Svojega Vas sina
Pozdravlja in Vam kliče hkrati
Z ostalimi Slovenci brati:
„Daj Bog Vam še nešteta
Na svetu preživeti leta,
Dokler Vam ne sine dan,
Za nebesa rojstni zvan!“

(kn)

otvoro tekratni Višji šolski svet v Ljubljani šesttedenski tečaj v Št. Vidi pri Ljubljani, na šterom tečaju so odlični vučenjaki, zednim pa zlate slovenske duše, profesori gimnazije, skrbeli za uvod v razumevanje slovenske kulture. Fundament, šteroga so dobili naši vučitelji v tom tečaju je pokazao svojo vrednost leto dni sledi, kda so mogli tej većinoma že ne mladi gospodje i gospe položiti izpit iz narodnih predmetov v Maribori. Velka većina je izpit srečno prestala, istina, ne v malo meri zato, ar so bili gospodje profesori te šole z „brati“ s preka istinsko — bratsko dobri i potrpežlivi. Da je meo pri takšem milom ravnanji z domačim vučitelstvom svojo prijazno reč zraven tüdi g. Klekl — zagvüšno ne vemo, ali vörjemo, ar je bila dobrota gospodov profesorov istinsko — Kleklovska.

Na te način je začnola delovati lüdska prosveta, Misliti je pa morao naš narodni voditeo na naraščaj izobraženih lüdi. „Popuno gimnazijo v Soboti!“ je bilo novo geslo. Gimnazijo smo tüdi dobili i prvi voji šolanih lüdi iz te slovenske srednje šole so že v življenji i s svojim delovanjem posvedočijo: hvaležni so narodi za podporo, štero je dao slovenskoj gimnaziji.

Miseo popune slovenske gimnazije je ništernim tüdi dnes nesprejemliva. Vsi znamo, ka je mela nikda sveta ešče več nasprotnikov, tüdi med domačimi izobraženci (pélida pokojni g. Sakovič!) Gospod jubilat je sikdar povdarjao i povdarja tüdi dnes, da je popuna slovenska gimnazija — ne samo domači, nego splošno slovenski interes. Slovenci v našoj krajini smo

meli premalo stike s slovenskov kulturov onkraj Müre. To, kaj smo zamüdili v v preteklosti, lejko nadomestimo samo z ojačenim kulturnim delovanjom. To pa ne ide brez domače popune gimnazije. Ponüjali so nam meščansko šolo, kakšo strokovno šolo. Gospod Klekl nikdar ne pravo, ka — ne dajte, ali od želje, ka bi meli svojo gimnazijo v M. Soboti, je ne odstopo i ne mogeo odstopiti, če resan na srci nosi napredek slovenske narodne kulture, štera ne more i ne sme pogrešati sodelüvanja okoli 80.000 slovenskih glav. Borba za popuno slovensko gimnazijo v Soboti ešče teče, kda bo končana nišče ne ve, ali da bo zamiseo gospoda Klekla zmagala, to je zagvüšno, zato se že poskrbi mladi rod — Kleklovci.

Včasi po ujedinjenji je nastalo pitanje meščanske šole v D. Lendavi. Velka većina je bila za to, naj se šola prenese v Beltince. Znamo, dobri i poštteni Slovenci so podpirali to miseo, ali proti je stao g. Klekl.

„Zakaj ščete peščico Madjarov okoli Lendave zavečno spraviti s poti, štera naj da manjšini prepričanje, ka je slovenska kultura vredna toga imena?“ je stavo pitanje zagovornikom preselitive te šole. Zmagao je g. Klekl i sadove te odločnosti smo lejko živüali tüdi letos: Slovenska meščanska šola v D. Lendavi je poleg narodne vojske dala največšo lepoto žalnoj svečanosti ob priliki smrti viteškoga krala Aleksandra I. Zedinitela.

Namenoma püstim na zadnje mesto njegovo razmerje do slovenskega vučitelstva v Slovenskoj Krajini.

Zmotna je sodba, da g. Klekl zagovarja domačine na škodo preča-

nov. Vsi tisti, ki majo srečo, da lejko polükajo v njegovo delavnico v Črensovcih, znajo, da je pri njegovih odločitvah najbolje merodajna sodba — naroda. Samo tem „bližnjim“ je znano, kak odločno zna zagovarjati g. Klekl vučitelja prečana, če ga narod lübi, tüdi te, če je to v škodo domačini — pristaši! Napredek našega naroda je ne v malo meri odvisen od delovanja slovenske šole. Te napredek je g. jubilanti največša sreča, to je krona njegovoga delovanja, vej je bio dugo let edini vidni slovenski vzgojiteo naše krajine. Krivična sodba izvira od tod, da — trepeče za duše svojih bratov i sester. Kak razmi navuke versko nevtralnih vučitelov narod, to zna naš jubilat najbolje, ar ma pregled ne samo v domačoj vesi. Odmev — ne slabo miselnim, pa itak ne dobro premislenim navukom, ga občütno rani, zato i samo zato čüjemo včasih njegovo kritiko. (To je tüdi vzrok, da skrbno ograjo postavla za delovanje takšega domačina, šteri v širšoj slovenskoj javnosti vala za ednoga od najboljših mladih zastopnikov slovenske literature . . .)

Želite dokaze, ka je prijateo slovenke šole? Pogledajte na list „Marijkin ogräček“. Več kak dvesto slovenskih vučitelov se je trüdilo, ka bi dali našim najmlajšim svoj list. Lepi načrti so propadli. Pa je prišeo tiho, po staroj navadi skoro neopaženo g. Klekl i naši mladi majo svoj list, šteroga čtejo, razširjajo, šteri njim olepša dušo, šteri pripravlja večno njivo, mlado srce, za plemenito seme. Za tisto seme, štero iz tvoje roke čaka mladina — slovenski vučiteo!

Slovenski pisateo, sin naše tihe ravnine, — slovenski profesor, — slovenski dühovnik, vučiteo, — deklin na v slovenskoj gospodinjsoj šoli, — pastirček na paši s slovenskov knjigov v roki, — slovenski prosvetni dom v Črensovcih, v Bogojini, v Soboti — vse to so sadovi tiste prosvetne politike, štero je z lübečim srcem podpirao naš jubilat, g. Klekl. Hvala njemi zdaj i vekomaj!

G. Klekl i Martinišče.

Dobro premišleni i počasi dozorevajoči načrti majo vsikdar več uspeha kak pa prenašeni. Martinišče v Soboti je začelo svoje skromno življenje pred 10 leti, a smemo praviti, ka je v srci g. Klekla živelo že pred več kak 20 leti. On je že davno mislo na dijaški dom za dijake iz „Slovenske okrogline“. Te dom naj bi bio v Szombathelyi, a cerkvena oblast ga ne dovolila zavolo zahtevane slovenščine v njem. To ka se je tam ne moglo doseči, se je doseglo v srci Slov. krajine v svobodnoj domovini Jugoslaviji. Boža modrost jeto tak pravnila. Bog se pa pri vnoгих rečaj očividno poslužüje lüdi.

Moramo praviti, ka se je za ustanovitev Martinišča Bog poslužü pred-

maki i bogatci, med Slovenci i ne Slovenci v lendavskom srezu, to je tista „velesila“, proti šteroj je do dnes gladko prepadno vsakši neprijateljski napad.

V teh bojih največkrat ne vidna, ali vsikdar srednja oseba je gospod Klekl, mož, šteri pozna dušo naroda, kak nišče pred njim, On i samo on pozna vse tajno kolesje narodne duše, zato se nikdar ne zaleti. Istina, tüdi ne beleži „sijajne zmage“, ali da proti njegovoj voli ne ide voz razvoja, to morejo priznati vsi, količkaj poštteni opazovalci.

Lejko bi pitali: v čem je ta velika, nepremagljiva moč našega jublanta? Odgovor je vsem razumliv. On zavüpa svojem narodi; on je trdo osvedočeni, ka je naš narod v svojoj düši dober kak falaček krüja iz materine roke. On zna, ka so bili časi i da bodo časi, kda so te dober narod preslepili, ali vsikdar je najšeo i bde najšeo pravo pot, — de znao ločiti plemenito seme, dobro delo, pravoga prijatela — od slaboga semena, od slaboga dela i od skaživca, šteri ma narod na jeziki, v srci njemi pa divje plameni smiseo za — svoj hasek.

. . . Najsrečnejši dnevi mojega življenja so tisti, kda sva dva dni hodila pri predzadnjih volitvaj z gospodom Kleklom od vesi do vesi lendavskoga sreza. Te sem meo priliko spoz-

nati vretino Kleklove moči i vzroke njugovoga v Slovenskoj krajini nikdar prve ne poznana vpliva. Doma sem cele dneve študirao, kakše lepe oblübe bova morala nametati narodi v oči i kak va mogla metati blato na slabe strani nasprotnika . . . *Dvodnevna pot me je spametüvala.*

Začnola sva v Törnišči. Gospod Klekl je kratko opravu svoj govor. Povedo je: „Varašanci, vi ste počastili mene, ar ste volili mojo listo. Srečen sem, da vas dnes lejko počastim s tem, da se vam lepo zahvalim za zavüpanje. Sami znate, ka sem z veseljom podpirao vašo željo, da bi meli za oblastnoga poslanca svojega človeka. I bodite osvedočeni, ka bom tüdi v prišestnom z največšim veseljom zagovarjao vaše žele. Pomoč za pomoč, lübezen za lübezen, poštüvanje za poštüvanje, tak je krščansko i jaz od te misli ne morem odstopiti, ar znam, ka je to tüdi vaše osvedočenje“. To je bilo jedro govora i narod je razmo, odobravao i ostao zvest proti vsem skritim i vidnim neprijatelom.

V Renkovcih je meo govor ščista načiši „žmaj“. Tam je gospod potolažo svoje volilce, da so zavolo njüvoga zdravja lahko brez skrbi. Obečali so, da začeto delo — z božov pomočjov, opravijo do konca. Od politike ne bilo čüti skoro reči, tem več pojasnitev, nasvetov i tolažbe je delio

vsem g. Klekla. On je reč zamislo, zavůpao nešternim svojim prijatelom i tak se je osnovao odbor. Leta 1923 je te odbor sestavo pismeno prošnje na salezijanske predstojnike. Naskori je prišeo sledeči odgovor: „Sprejmemo pod pogojem, da nam odbor kupi ali sezida primerno poslopje“. V tom je bila pa ravno največša težava. Dosta hiš i stavbišč je bilo na prodaj pa vse predrago, poleg toga pa preveč neprimerno. Penez je bilo čista malo. Tak se je tisto jesen ne moglo začeti, čiravno so ga edni meli za bogataša. Je pač sproti razdelo v dobre namene i za svoje zdravljenje.

Tu se je g. Klekl skazao kak prvi dobrotnik s tem, da je dao od svojega siromaštva precij velko pomoč. Tudi kesnej je večkrat dao koliko je zmogeo. Znamo, ka je bio zmirom siromak, čiravno so ga edni meli za bogataša. Je pač sproti razdelo v dobre namene i za svoje zdravljenje.

Druga velka zasluga g. Klekla v tom je ta, ka je z Novinami i z rečjov priporočao Martinišče, navdůšavao narod, naj daruje po svojoj moči za to tak važno i potrebno stvar. Kak poslanec je ne dao mira niti ministrom i poslancom. K vsakomi je šo, ešče k pokojnomi Pašići. Vsaki je dao par jezer dinarov.

Pobiralo se je na več načinov. Velki uspeh je obrodilo nabiranje po farah s pomočjov določenih nabiratelov. Te način je zamislo g. Klekl. On je sploh znao jako modro porabiti vsako priliko. Tak je že prišlo v navado, ka je ne minola niedna primicija, niedno proščenje, ne gostůvanje, ne krstitki, ne romanje, ka se ne bi med udeleženci pobiralo za Martinišče. G. Klekl se je držao, kak ešče zdaj, pregovora: Zrno k zrni je pogaća, kamen k kamni je palača.

Da se je po večletnom nabiranju moglo začeti l. 1928 z zidanjom, je največ pripomogla loterija. Prošnje za dovoljenje je g. Klekl osebnio izročio ministri i se brigao, da je bila rešena ugodno pa hitro. Žrebanje je bilo trikrat preloženo. Zato je trbelo vlagati prošnje na ministrstvo. Šlo je brez težave, zato ka je g. Klekl posredovao. Ešče v mnogih drugih važnih zadevah se je ne bojava truda, samo da bi pomagao Martinišči. Dosegno je tudi denarno podporo.

Či je loterija tak velko pomoč prinesla, se znova moramo zahvaliti „Novinam“. V teh so bile vsaki teden tak privlačne i zabavne reklame, da so se ljudje trgali za srečke. G. Klekl je sam odao dosta srečk doma pa v Beogradu med poslanci. Tej gospodje pa, či so kaj zadeli, so vse pústili Martinišči.

G. Klekl ma dosta zaslug za Slovensko krajino, nad vsemi pa je ta, da se je po njegovom prizadevanju Martinišče začelo i se postavilo na

svoje noge. Ne je ešče dovršeno, nad tem pa ka je, leži težko breme dugov. Zato, gda g. Klekli ob 60 letnici čestitamo i se zahvaljemo, prosimo Boga, naj njemi nakloni ešče vnogo let življenja, da bo lahko pomagao rešiti duge i dovršiti zavod.

Martinišče letos obhaja 10 letnico svojega začeta. V toj obletnici se bo v zavodu na vidnom prostori vzdala spominska plošča v čast največšemi dobrotniki g. Klekli. Naj njemi pa bo tudi plačilo tolažba, da je Martinišče vzgajilo že lepo število mladih katoliških inteligentov.

Jožef Radoha

G. Klekl i agrarna reforma.

Po odpravi gospoćine i desetine leta 1848. je najvažnejša preosnova za našo krajino agrarna reforma, štera ide hvala Bogi že proti svojemj konci e med svetovnov bojnov je naš blagopokojni krao, Aleksander v krfskoj deklaraciji oblůbo vsem tistim, ki se bodo za domovino bojuvali, telko zemle, da bodo mogli živeti. Po zjedinjenji se je to tudi pri nas zgodilo i to podelitev zemle imenujemo agrarna reforma.

Zaistino plemeniti je bio namen, da naj siromaški ljudje, ki so krvaveli na bojišči, dobijo mogućnost, da se s svojim delom na svojoj grůdi preživejo. Kakšćeć pa je meo dober namen pokojni krao i zakonodajna oblast, so nešterni v agrarno reformo začeli vmešavati tudi svoje sebićne namene.

Iz politično-strankarski haskov so nešterni dosta delali zato, da se na veleposestniškoj zemli pri nas naselijo tůhinci, ki naj bi bili agitatorje za gvůšne stranke.

So bili tudi takši, posebno razne banke, šteri so štelj pri agrarnoj reformi zaslužiti žmetne milijone.

Oboji so štelj preprediti pravicio te velke preosnove, se zna na rovaš i škodo siromaškoga lůdstva.

G. Klekl, ki so bili vsikdar proti krivicam i se bojuvali za pravice maloga, siromaškoga ćloveka, so najodloćnej nastopili proti tem špekulacijam. Znani so njihovi govori v poslanskoj zbornici v Beogradu, kde so zagovarjali pravice našega lůdstva. Kelko intervencij so napravili pri ministrstvi i razloćni oblastvaj, da so naseljena dobrovoljce, ki so itak že meli svoje preživljanje, odstranili z naše krajine. Njihovi zagovori so rodili sad, ar so prihajali iz prave lůbezni do siromakov. Posvedočili so, da je naša krajina ne tak jako bogata zato, ar je lůdstvo jako gostonaseleno. Tudi so bile zaprte meje proti Avstriji i Madjarskoj, kde si je svojčas naše lůdstvo na veleposestvaj slůžilo svoj krůh. Da nemajo vekši deo veleposestniške zemle v rokaj razni dobro i nedobrovoljci, nego naše lůdstvo, se mam zahvaliti njim i njihovomi nevtrůdlivomi deli.

Pravićnomi spelanji agrarne reforme pa je ešče vekša nevarščina protila od razni židovsko kapitalistićni bank, štere so se s svojov peneznov moćjov štele uveljaviti. Tisti čas je bilo dovoljeno agrarno zemljo tudi s proste roke odavati. Veleposestnik, ali banka, štera je prevzela od njega odajo zemle, je agrarno zemlo lahko odala, sklenjeno pogodbo dala pri ministrstvi potrditi i interesent, najvećkrat tudi neinteresent, nego bogataš, je dobo zemlo na dug. Pri toj priliki je trbelo podpisati ali menico (vekslin), ali pa dužno pismo, s šterim ga je banka mogla kdašćeć tožiti i njemi njegovo imanje odati. Že smo stali na tom, da vekši deo agrarne zemle spokůpijo bogati ljudje i jo plaćajo, siromaški pa na porgo i pridejo popunoma v roke oderaćov. Lůdstvo je jako želelo zemlo i je lehkomislesno šlo v to kůpćijo. Na stotine pogodb je bilo že sklenjeni i poslani v odobritev ministrstvi, kde pać tudi dostakrat neso pazili nato, da ne bi ugodili tem peneznim ljudem.

Trojno silno delo je čakalo našega g. jubilanta, šteri so napovedali tem špekulacijam boj do smrti: prvić ljudem dopovedati, da naj ne kůpijejo zemlo, ar de sledkar po zakoni falejša, drugić, že sklenjeue pogodbe dati razveljaviti, ali preprediti, da je pristojna oblast ne potrdi i tretjić preprediti delo razni agentov.

Oćivesno je, da so si g. Klekl s tem nakopali dosta nasprotstva. V tabor njihovih nasprotnikov so stopali dostakrat tudi takši, šteri so njim blůzi stali, dokeć je nej te boj nastao i tudi takši, ki se ešče zdaj trkajo na prsa, da so prijatelje siromaškoga lůdstva. Ta nelepa družba je celo izdala liste, da s pomoćjov tej zavojuje mišlenje lůdstva, g. Klekla onemogćijo i vnićijo njihove Novine. Vroći je bio te boj, šteroga so oni vodili s svojim mladim urednikom ob strani proti milionarskoj gospodi. Izjavili so javno: „Bojuvao se bom, dokeć ne zmagam i rešim lůdstva iz te strašne nevarnosti“. Pol leta je trpela ta bojna, pol leta bojna ogrizavanja, potfarjanja i napadov, nej samo na nji kak poslanca, nego tudi kak na důhovnika i ćloveka. I konec? Pravica je zmagala, zmagala po njenom zagovorniki, našem jublanti, g. Klekli.

Kda so se po napadaj vremena razćistila, se je pokazalo, kak dobro so bili plaćani njihovi nasprotniki i kakšćeć grde namene so meli.

Će premislimo, da je v našoj krajini razdeljene okoli 25 jezer plůgov agrarne zemle, da so tistoga hipa plůg srednje dobre zemle kůpůvali za 8 do 9 jezero Din pa še za več, zdaj pa košta po zakoni takša zemla samo 1100 Din, te vidimo, da je našemi siromaškomi lůdstvi ostalo nad sto milionov dinarov v žepi. Pravilno je teda povedao eden njihov bivši politični nasprotnik: „Će g. Klekl ne bi storil za

ljustvo Slovenske krajine nič drugo, ko da ga je osvobodil špekulacije bankirjev pri izvedbi agrarne reforme, je zaslužil, da se ga vsi s hvaležnostjo spominjamo“.

Da lůdstvo ne bi kůpůvalo zemlo i nasedalo mašetarom bank, so nastavili agrarno zadrugo, kde je organizirana većina interesentov i kolonistov, šteri se poleg drugoga tudi zavežejo, da nedo na svojo roko kůpůvali agrarne zemle, nego samo potom zadruge, ali pa počakajo po zakoni doloćeno cvno.

Zato se pa za njihovo šestdesetletnico vsi spominjamo z zahvalnostjov na njihovo delo i prosimo Boga, naj ji ešče obdrži v življenji i pri zdravji, da nas bodo ešče dugo ćuvali pred nepoštenimi izkorišćevalci našega lůdstva.

G. Klekl i tisk.

Da je g. Klekl svoje ogromno delo, versko, narodno, prosvetno, gospodarsko, branitev pravice i zmago istine med svojim lůstvom mogeo začeti i uspešno nadalůvati, se je poslůžio moderne škeri — tiska.

G. Klekl je bio prvi, šteri je organizirao naš domaći tisk med lůstvom. Zaćeo je z „Kalendarom Srca Jezušovoga“ nadalůvao je z „Marijinim listom“ i z tjednikom „Novinami“ i najnovije je izdao mladinski list „Ogracćek“. Vsem listom je bio z kratkimi presledki sam urednik do dnešnjega dněva. Okoli svojij listov je zbrao vso našo inteligenco, důhovniško i svetno, ki je spoznala važnost tiska za potrebe i interese našega lůstva; s svojimi listi je združio ves naš pošten i veren narod v edno velko kršćansko i slovensko družino. I to je edna najvećja zasluga g. Klekla i najvećši uspeh njegovoga dela, ki je fundament celomi njegovomi delovanji, ki je g. Klekla i naš narod zvezao v edno mišeo — Klekl i prekmursko lůstvo.

Neminlive zaklade je vsado v důšo našega naroda s svojim tiskom, nad sto jezer dinarov svojij penez je žrtvůvao, da omogći našemi lůstvi ćtenje v sladkoj maternoj reći. I z njim je doprinesla jezero i jezero žrtvic organizirana ćta njegovij širitelov i širitelic, šteri vršijo širjenje našega domaćega tiska za kršćanski „Bog plati“, i so šće ponosni na svoj lon.

On je prvi, ki je mislo tudi na domaćo tiskarno, štero je že l. 1933. otvorio, pa njeni obrat je iz raznih vzrokov morao opůstiti.

Zanimivo je, da njegovi listi nosijo na svojij glavaj skoro iste letnice, kak ostali slov. nabožni prosvetni i politični listi.

Naš tisk je ne samo splošne vrednosti, nego je poleg toga velkoga zgodovinskoga pomena. — Njegov obstoje za naš narod bodoćnost, — njegova preteklost pa je zgodovina našega naroda. (— nn.)

mož, šteri je z djanjom lůbo svoje volice i šteromi so brez izjeme vřovali navzoći, ka bo vsikdar z oćinskim srcom zagovarjao tudi male težave maloga ćloveka.

V Dobrovniku so nasprotniki pripravili „vroća tla“. Vloge so bile razdeljene i ugledna gospa je mogla skrbeti za „medklice“. Većino poslůšalcov so dali pać Madjari, ljudje iz tabora, šteri prej nesmejo pozabiti preteklosti. V toj obćini je pokazao svojo moć prvić Klekl — borec.

„Ne prihajam zato“, je začno svoj guć gospod, „da bi vas pridobo za svojo stranko. Vi znate što sem, jaz tudi ne pozabim, da mam v vašoj obćini načelne nasprotnike, šteri me ne morejo podpirati, ar sem zvesto slůžio svojemi narodi. Prijatelje smo ne, ali neprijatelje tudi ne bomo, ar ne vřjem, ka bi plemenito misleći Madjar zamero, ka Slovenec tudi lůbi svoj narod. Teda zakaj sem prišeo, — me pitate? Volitve se pripravljajo. Od stranke, štero zastopam jaz, razširjajo različne laži. Neprijateo računa s tem, ar Madjar ne pozna jezika, bo vřvao vsako grdo laž, štera se nameće na mojo stranko; na tisto stranko, štera je bila vsikdar tudi vaša, ar ste kak dobri kršćeniki trdo i odloćno stali v tabori lůdske stranke.“ (Zdaj je na kratci razložo govornik program svoje stranke i dokazao, ka je ta stranka

katolićanskih Slovencev, kak je bila nikda stranka „néppárt“ — zbirališće katolićanskoga prebivalstva lendavskog srezu.) Tu pa tam so se ćili medklici. Posebno edna gospa je bila vidno razburjena. Ta je potom dobila med političnim govorom *povestico* od nedužne srnice, šterom so štelj bujti plena željni lovci. . . Z najvećšim poštůvanjom so pozdravili volilci odhajajoćega kandidata. Šćit stranke se je osveto i ne bilo roke, štera bi vřpala zagnati blato na njegovo kak zlato svetlo i ćisto površino.

V Genterovcih smo meli malo lůdi. Same Madjare. Sunce je že zajšlo, samo na zahodi rdeće nebo se je kazalo — gde. Gospod je sedo na stoli, ljudje pa so okoli njega stali.

„Iz vaše vesi mi je pred kratkim pisao nikak“, tak se je začno, politični govor — „proso je, naj njemi rešim sina iz vőze, ar je zapelan zapůsto dom, pobegno prek meje, samo da bi se rešo soldaćije. Slaba, od dela trůdna roka je mogla pisati to pismo. . . Pisec je sam pravo, boji se, da ga ne bom razmo, ali ne bom šteo razmitti, ar je vřgrski pisao. Tomi staromi oći bi rad povedao: razmo sem njegovo bol i vćasi sem proso gospoda ministra vojske i mornarice, zlato srbsko důšo, naj pomaga sini. Med tem so razpůstili parlament i jaz ne vem, će je že rešena ta zadeva ali

ne“. Skuze mi moćijo oći tudi dnes, kda mislim na to, kaj se je zdaj zgodilo. Prerině se stari Madjar v ospredje se odkrije i pravi:

„Gospod, jas sem pisao tisto pismo. Hvala vam za dobrotu!“

Potom je prišeo na vrsto lepi, moćen dećko:

„I jaz sem tisti dećko, šteri je pobegno. Komaj je odišlo pismo, so že dobili domaći odgovor od vojne oblasti, naj pridem brez skrbi. Obslůžim svoj rok kak drugi, pa bo dobro vse. Prišeo sem i hvala Bogi, pa tudi Vam gospod, odpůšćena je moja nepremišlenost“.

Nadale smo se meli, kak velka družina. Središće, oća te družine, je bio gospod Klekl, šteri je meo prijazno reć za vsakšega, ki se je pritožavao. I takših je bilo dosta, jako dosta. . .

Že smo se odpravljali, stali smo pred avtom, kda je pitao gospod: „Poznate moju stranko?“

„Poznamo“.

„Dovolite mi edno prošnje?“

„Iz srca radi“.

„Glejte prijatelje, vi ste Madjari, vi ne morete voliti Klekla, velkoga neprijatela siromaškoga vřgrskogalůdstva. . . Ne volite teda mene. Jaz mam prijatela, mladoga katolićanskoga důhovnika, njemi bi dobro prišlo, će bi tiste glase dobo, šteri so v našem srezu meni že itak ne potrebni.

Hvaležen bi bio vam za dobrotu i tudi jež, će bi ga podprli.

„Bomo!“

Ne bilo niti ednoga kršćaka na glavi, kda je zaropotao avto i nas popelao v drugo vřgrsko ves, v Radmožance.

Pred šolov nas je ćakao narod.

Prvić sem nastopo jaz. Meo sem medklice: „Tvoj guć nas ne zanima! Klekla smo prišli poslůšati!“

Velko većino poslůšalcov so tvorile ženske, — tisti spol, šteri prek srca misli, naj bo potem Slovenske, ali druge narodnosti. Dećko je držao posvet, ar je bila okoli nas temna noć. I nastopo je gospod. Zaćno je s pripovestjov od ćloveka, šteromi je spadnola britva iz roke i njemi odrezala palec. Poslůšalci so se smejali, kak srećna deca. Mislim, ka se ne motim, će pravim: *okoli edenajstih* ponoći so prosila Madjarska gospoda: „Ne idite od nas, pripovidavajte dale, iz srca radi vas poslůšamo!“

Takšće je bilo tudi slovo; pa tisti den so meli shod v vesi socialisti, šteri so si zagvůšno privoščili katolićanskoga důhovnika i „fanatićnoga slovenskoga nacionalista. . .“

Drugi den se je nadalůvala pot slave i zmage. Govor gospoda je meo v vsakoj vesi svoj ton, ali nindri ne prazno obećanje, ali sejmarsko blatenje nasprotnika; nindri ne bilo nit

Kak g. Klekl preživi den.

Dostokrat me je zanimalo, kak kaj živijo ljudje, šteri so postavljeni na odgovorna mesta, šteri cele narode vodijo skozi velke nevarnosti. Znati-želen sem bio, kelko takši gospodje delajo na den, kelko časa porabijo za edno ali drugo reč itd. Pa ne samo, kelko delajo ljudje na visiki stolcaj. Zanimivo bi bilo zbrati statistiko, kelko spoj dela človek eden po ednom. Najšli bi, da nešterni vse svoje življenje nikdar neso resno prijali za kakše delo. Pa vseedno jim mogoče dobro ide. Najšli bi, da nešterni vse svoje življenje delajo, da bi si kak največ spravili. So pa tudi nešterni — redki so — šteri vse svoje življenje delajo — za druge. Iz čiste lubezni do lüstva grüntajo, molijo, delajo noč no den, samo da bi kak največ dobra spravili drugim — lüstvi.

Zberiva si, prijateo, eden den, šteri šte v tjedni i se podajva ščista skrivoma na obisk h g. Klekli, vp. župniki v Črensovce. Skrivoma ga bova opazüvala, kak on preživi eden den svojega življenja. Ka dela.

Začniva z začetkom dneva. Preci rano bova morala priti, če ščeva, da bova videla, gda se zasveti v okni njegove spalnice. Okoli štrte vöre bova morala biti že pod oknom. Včasi po štrtoj vöri najprej, gvišno pa do pol pete, se zasvetijo debele zavese, z domačega platna napravlene. Znamenje, da „so gospod stanoli“.

Skozi okno ne bova lükala. To se ne šika. Vej itak nikaj ne bi mogla videti. „Gospod molijo i premišlavlejo“. Edno dobro vöro v tom časi ne more nische do nji. Nikoga ne sprejmejo. Po tom pa pozovejo svojega vernoga slugo Tonija, da skupno opravita jutranjo molitev.

Nato pristopijo k oltari, da Vse-mogočnomi prikažejo najsvetejšo daritev. Mali oltarček majo gospod doma v stranskoj sobici i tu navadno vsakši den mešüjejo. Po tom najsvetejšem opravili pa palí ostanajo nekaj časa zastopleni v molitev, štero končajo v farnoj cerkvi pred Najsvetejšim. Po tom obiski Najsvetejšega se povrnejo očiščeni, okrepleni, mladi i naročijo slugi: „Toni, zajtrik nesi“. Toni že ma pripravljeno kavo s kakšim medom ali putrom, šteroga gospod navadno kšenki dobijo od dobrih ljudi.

Med tem časom že navadno pridejo ljudje iz vseh krajev h gospodi po tanač. Z najrazličnejšimi skrbmi i nevolami se zatečejo k njim: edni zavolo agrarne zemle, drugi zavolo davkov, tretji zavolo zadrüge, šrti zavolo svaje s sosedom, peti zavolo penez v posojilnici itd. Vse mogoče reči, v šterij se naš dober i preprosti človek ne znajde, pride pitat g. Klekla v Črensovce. — Takši obiski se vrstijo celi den. Ne samo iz domače fare, nego vnogo jih pride iz sosednih i celo de-

lešnih goričkih far. Čüdo se boš, prijateo, s kakšim zavüpanjom ti tej ljudje prihajajo h gospodi. I ešče bole se boš čüdo, kak moder tanač znajo dati gospod vsakšemi tolažbe potrebnomi.

Vsefele zakone ti tak nosijo naprej, tak da bi se gda za fiškališa vö včili. Sam Bog zna, kelko pravd i tožb so preprečili s tem, ka so dali pravi tanač. Kelko jezer so samo s tem prišparali našemi siromaškomi lüstvi. Vnoge žene j matere, štere dosta trpijo zavolo pijanoga, grobjanskoga moža, idejo potolažene, okrepcane za težki zakonski križ. Deklini znajo dati resen opomin, deteti mehko očinsko reč, možkomi pravo možko. Vsakši najde v njih modroga, skušenoga svetovalca.

Vmes med temi obiski, gda ravno nikoga nega pri njih, pa vzemejo pero v roke, šteroga šče gospod izda znajo spretno sükat, i pišejo. Zdaj za Novine, zdaj za Marijin list ali Ograček, zdaj komi kakšo prošnjo na banovino ali na ministerstvo, zdaj različnim drugim v ostaloj Sloveniji. Kak pač okolščine terjajo. Ali pa pošto rešavlejo. Te je ne malo.

Okoli enajste, poldvanajste prineso Tumpa, črensovski poštar, celi kúp pisem z najrazličnejših krajev: od naših delavcov v Franciji, Ameriki, od oblasti, posojilnic zadrüge itd. Vsakše pismo taki gor vtrgnejo i je razdelijo. Če je kaj nujnoga, pride taki na rendo, drugo pa devlejo v kuverto, da ga ob priliki rešijo. Včasi se te pošte telko nabere, da je po več mesecov ne morejo rešiti. Jako dobro jim slüži pri tom posli kakši dijak ali bogoslovec, da jim pomaga.

Ob dvanajstoj vöri te že tudi Toni navadno kredi z obedom. Gda sto pripravi i prestre, pride tudi Toni pa če šče majo kakše delavce, tudi tej morajo priti v hišo ali poleti v hüto, da skupno zmolijo za boži blagoslov. Med molitvov se tudi preče okoli 10 kitic svetoga pisma, ki ga gospod sami čtejo, ali če je kakši dijak ali bogoslovec na obedi pa tistomi dajo čtet. Gda s tem tudi düši dajo dobre hrane bože reči, se začne obed. Nikaj posebnoga ne čakaj. Preprosti i kratak je. Gospod majo dijeto, zato samo kaj ležejšega trošijo. Če pride kakši gost, te tudi pol literčka sladkoga vinčeka dajo prinesiti s kleti. Par literčkov navadno vsikdar majo pripravljenoga, če što pride. Če so sami, ga ne pijejo.

Po kratkom obedu je njihova prva pot v cerkev k Ježuši. Z njimi mora redno iti tudi sluga Toni, pa če majo delavce, tudi tej. Tam pokleknejo pred oltar za dve, tri minute, nato se pa vrnejo. Če so ves dopolden močno delali, si zdaj malo glavo naslonijo na naslonjač — samo za pet do petnajst minut, nato pa vzemejo v roke brevir i „anticipirajo“. Po toga zvršetki pa znova začno naprej delati: pošto rešavati, čke vpelavati itd. Vmes jih šče pa pride kakši obiskat ali prosit za nasvet. I tak se to nadaljuje notri do

večera. Okoli šeste ali sedme — v leti kesnej kak pozimi — pa opravijo kratko večerjico v obliki kave ali mlečne kaše i podobnoga. Po večerji pa znova napravijo obisk Na j s v e t e j š e m i v cerkvi. Te je malo dugši, kak poldne. Pa če je sobota — trpi edno vöro. Gospod premišlavlejo i z božov pomočjov delajo načrte za svoje velko delo. Če boš jih pitao, ka vse grüntajo ob takšoj priliki v cerkvi pred oltarom, ti mogoče povejo, da svojo düšo čistijo i za svoje delo prosijo navdihnjenja i božega blagoslova. Tu pri oltari je začetek vsakšega Kleklovoga dela, vsakše njuve zamisli. Tu se tudi razvija.

Po tom obiski napravijo mogoče mali sprehodček proti Žižkom, nato pa se vrnejo. Če je vnogo dela, da ne zadolejo opravlati, šče zdaj kaj napravijo. Te čas jim Toni pripravi kopel proti reomatismu i potem si vležejo k krvavo zasluženomi počinki.

Takši je v glavnij potezaj eden den, ki ga preživijo naš visiko poštvani šestdesetletnik g. Klekl. Tomi dnevi podoben je naslednji den i tak dale vsakši den celoga leta. Ka se tiče dnevnoga reda, je vsikdar vednaki. Delo se nikelko spreminja. Gda je vnogo dela, te šče bole napnejo. Ali brez dela so ne niti edno vöro na den. Tak ide to celo leto vsakši den. Edino eden den v leti napravijo izjemo: na vüzemsko nedelo. Te nikaj drugo ne delajo, kak samo düšo svojo zdrüžüjejo z vüzemskim veseljom.

To delo se tak vrši zdaj že treseto leto, den na den. Pri vsem tom ogromnom deli jih vodi čista lübezen do našega siromaškoga lüstva. Vse delajo kšenki, od nikoga ne čakajo plačila, ne hvale ne odliküvanja, ne priznanja. I nikak ne moreš razmiti, kak je mogoče s takšov železnov volov i močjov delati celih trest let, če te na nekaj ne spotim: Gospod plebanoš vse svoje moči, vso svojo tolažbo, vse svoje plačilo iščejo pred oltarom, v Presv. Srci Ježušovom. Kak sem že omeno, tu se porodi vsakša njuva nova miseo, vsakši novi načrt, šteri se vnogim gospodom dostokrat tak čüden vidi. Je pač tak: šteri ne hodi pred oltar, da bi tam ponizno poveso svojo glavo i pravo Ježuši: „guči, o Gospod, tvoj sluga Te poslušä“, tisti ne more razmiti, tisti bo obsojao. Čeravno celi den sedi i se kota v mehkih fotelih ali se pa potepa po vulicaj i kavarnaj, ne da bi kaj posebnoga napravo, obsojao bo. Ikem bole se bo ločo po svojem življenji od neomadeževanoga življenja g. Klekla, kem več sala de meo na svojoj glavi, tem bole na debeli napiše prek vsega Kleklovoga dela negative (nikaj ne vala).

Prijateo! Vsakšega, šteri se ti ponüja za voditelja, pogledni najprej kak živi. Kakši nagibi ga vodijo, gde jemle moč za svoje delo. Če ga ne vodi čista nesebična lübezen do lüstva,

štere plamen bi zalevao v cerkvi pred tabernaklom — tistomi ne vöri. Išče sebe. Dela z nevoščentosti. Lüstvi škodi.

Pogledni življenje našega častitoga šestdesetletnika g. Klekla i vse krive sodbe od njega preminejo.

Narodni būditeo.

Redko kde se je štero lüdstvo zavedlo v tak kratkom časi svoje narodnosti, kak mi v Slovenskoj krajini. Mogoče, da je k tom kaj pripomogla tudi svetovna bojna. Istina pa je, da največše zasluženje za narodno prebujenje našega lüdstva ide našemi šestdesetletniki g. Klekli Jožefi.

Že kak bogoslovec so meli zvezo z dijaki prek Müre. Naročali so tudi slovenske knige, čiravno je bilo to jako nevarno. Z vsov gorečnostjov pa so se vrgli na prebūditev naroda, kda so postali tišinski kaplan.

V svojem plivanoši i dekani pokojnom dr. Ivanociji so najšli somišlenika. I dokeč so Ivanoci zagovarjali narodne pravice našega lüdstva pri madjarski oblastaj, so g. Klekl narodno osvedočenje širili med narodom.

Začnolo se je v šoli. Tisti čas so pokojni plivanoš Kolar predstavili v slovenščino Biblijo, Sakovič i Baša pa sta napisala katekizmuš. Mladi, narodno zavedni kaplanje so vpelali v šole verenavuk v slovenskom jeziki. To je tembole bilo mogoče, ar so bile šole verske, štere so kak dekan nadzorovali dr. Ivanoci.

Pri fermi 1902. leta so že deca iz verenavuka odgovarjala slovenski. To je strašno svadilo madjarsko čüteče učitele. Zatožili so g. Klekla i Bašo pri vladi, da širita panslavizem. Čiravno sta za firmo vse v najlepšem redi pripravila, tak da so vsi čakali, da dobita pohvalo, sta morala na zahtevo vlade iti iz Slovenske krajine. Baša med Hrvate, Klekl med Nemce v Inced.

Daleč vkraj od lüblenoga naroda je zorela miseo, da bi dobro bilo dati našemi lüdstvi v roke dobro slovensko čtenje. Cerkvena oblast sprevidila, da nema zroka, da bi kaštigala dobroga dühovnika, jih je po ednom leti premestila v Črensovce, kde so naskori izdali Marijin list. Starejši ešče pomnimo, kakše veselje nam je napravo vsaki mesec Marijin list, kak smo bili ponosni, da se tudi v našem jeziki lahko piše knige.

Deset let potom smo dobili Novine. Vsaki teden nekaj čtenja, kak dobro je to vplivalo na ljudi. Kak naglo se je po Novinaj būdilo narodno osvedočenje, spoznamo, če primerjamo številke Novine v začetki 1914. leta s številkami proti konci svetovne bojne, celo pa s številkami taki po svetovnoj bojni, kda so odločno zahtevale naše narodne pravice.

tov in sester iz tujine, potem sodite, pa s čistim srcem!

Misel, ki kriči iz tega tiska je: Po Mariji k Srcu Jezusovemu! Edino odrešilna misel.

Drugega njegovega ogromnega dela nisem omenjal, to bodo drugi, pa bo gotovo še veliko ostalo skritega, za kar bomo zvedeli šele sodnji dan. . . Vem, da je to vse, kar sem napisal, jako jako grobo, niti okostje ne njegovega dejanskega življenja.

Vem tudi, da mu kljub temu ne bo prav.

Pa, Bogu potoženo, danes je že tako: vera gine. Vse moraš pokazati, oziroma povedati, da ljudje takorekoč lahko otipavajo, kakor neverni dvojčič Tomaž Jezusove rane.

Da rane, trpljenje, delo. Ker mnogi vstajajo, ki hočejo reševati brez trpljenja pa, o Bog, celo mislijo, da imajo prav.

Spomnite se vendar Jezusovih besed:

Ko bom povišan nad zemljo (na križu), bom vse vlekel nase.

Križ vleče, križ je magnet, ali pa odbija! Srednje poti ni!

Narod, glej, kak nekdo z Bogom dela za te!

Narod, glej človeka, glej skalo v razburkanem morju strahotnih zablod časa, glej svetilnik!

Ecce, homo!

edne reči, štera bi mela opravilo z — neresnicov. Posledica pa je bila, ka se je trdnjava Radičevcov med vogrskov manjšinov zrúšila v prah. Poštenost i vsem ednako odpreto smileno i dobro slovensko srce je zmagalo.

To dvoje: poštenost i dobro srce je tudi dnes temelj naporne moči g. Klekla. Bilo je i bo, kda bodo častilci začüdeno gledali na njegovo pot, bodo i so bili, šteri povejo i napišejo, ka ne soglašajo z njuvov politikov, ali pred poštenjakom i pred plemenitim slovenskim srcem ne ostane s krščakom pokrita glava — nikdar.

Sami sebe počastimo, če pri tom ostane.

Prihova, 15. XI. 1934.

Julij D. Kontler.

„Menih med svetom“.

Čuden naslov. Pa resničen! Le poslušajte:

Ob pozni uri, ko zamira življenje na vasi gre spat? O ne, začjenja nov dan! Božji dan, z molitvijo in zlasti s premišljevanjem in to s kakim! Iz globin srca mu prihaja, posebno trojni vzdih, močna verska misel, ki se naslednji dan ponavlja pri zajtrku, obedu in večerji. Da kar tukaj omenim: njegova hrana je preprosta in skromna. Se pač zaveda silne globo-

kosti Gospodovih besed o hudiču: Ta rod se ne da izgnati kakor z molitvijo in s postom. Pri molitvi je zbrana vsa družina. Da, saj te molitve iz njegovega molitvenika „Hodi k oltarskomi svestvi“ kar dihaajo družinsko življenje. Misli se prepletajo: Hodi k oltarskomi svestvi! Ali čujete, kako nujno vabi k najčudovitejšemu svestvu? Ali spoznavate, da kaže edino pravo pot, v središče, k božjem Soncu? — Da bi ne ostal njegov klic, kakor glas vpijočega v puščavi!

Tudi tega ne smeš prezreti, da med člani družine ni nobene ženske, kakor v samostanu.

„Pet vör spanja mi zadostüje!“

Zdaj pa sami računajte:

Zgodaj zjutraj, ko se vas komaj prebujä, je on že pokoncu. Kakor zadnja pot zvečer, tako je prva pot zjutraj k molitvi v hišno kapelo. Važna je zlasti kratka ponovitev večernega premišljevanja in določitev vaje, zatajevanja za dotični dan. Zopet je zbrana vsa družina, kakor tudi pri sveti maši, ki sledi. Nato se dolgo zahvaljuje in razmišlja. . .

Vse molitve opravlja kleče.

Molk, ki je zavladal po večerni molitvi, pretrga komaj zajtrk. Sledi enourni sprehod, poleti in pozimi; ta je že viden prehod k dnevnemu delu: saj se med tem razgovarja, če ima spremljevalca, ali pa sam razmišlja.

Nato nepretrgano delo dopoldne: največ za tisk in veliko obiskov. Po obedu v razvedrilo enournu keglanje, po zimi sprehod, najprej obisk Najsvetejšega.

Znova delo do večerje.

Med dnevom ne hodi nikdar spat, tudi južine nima nobene!

Po večerji zopet enourni sprehod, najprej h Gospodu, v cerkev.

Če slabo vreme ovira sprehod, ga opravi pod domačim zastržom.

Pri obedu in večerji je redno branje slovenske prestave svetega Pisma. Tako vsak dan, naj bo petek ali svetek.

Zraven tega opravlja vsak četrtak enourno češčenje Najsvetejšega s premišljevanjem in Križevim potom.

V nedeljo popoldne ima večkrat nauk za tretji red. Da tretji red, ki je večini kristjanov knjiga, zapečatena sedemkrat, pa vendar sveta Cerkev med vsemi svetimi društvi ravno tretji red priporoča na prvem mestu. . .

Kaki razgledi se odpirajo človeku, če študira tretji red, kaki zamestani zakladi. . . Daj Gospod, da bomo pazno poslušali Tvojo Cerkev.

Veliko časa mu vzame korektura (popravljanje) tiska, zlasti če se ne vrši doma, ampak v tiskarni.

Naš tisk. Čitajte in primerjajte z drugim! Poslušajte v njem glas bra-

Ne čudno, če so naš g. šestdesetletnik postali središče vsega narodnoga gibanja. K njim se je obračalo naše ljudstvo za nasvet, pa tudi madjarske oblasti so jih štele pridobiti, da ostanemo pri Madjarskoj. To so bili najvažnejši i najnevarnejši časi naše zgodovine.

Vsa Slovenska krajina je bila puna divjih madjarskih narodnih straž, štere so tak samo na svojo roko, ne da bi prle koga sodile, nešterne tak za „vzglede“ obesile. Tudi našega gospoda so aretirale i med grdim sramotenjom lendavskih zagrižencov postavile pred preki sod. Samoj Božoj previdnosti se mamoh zahvaliti, da so jih te nej obesili. Trpljenje je bilo tak strašno, da so zbetežali i se morali zdraviti v radgonskoj bolnici, odkod so vodili vse gibanje za našo osloboditev.

Madjarske oblasti so sprevidеле, da z vešenjem ljudi i prekim sodom ne bodo mogli nikoga pridobiti, ar so narodi po Vilsonovoj spomenici meli pravico, konči na papiri, da se sami odločijo, kama ščejo pripadati. Zato so prihajale iz Budapešta sladke i lepe obljube. Prišeo je tudi odposlanec madjarske vlade, da se z narodnimi voditelji našega ljudstva pogodi za slovensko avtonomijo. Bio je sestanek v Črensovcu. Sklep je bio, na predlog g. Klekla: zavlačivati, dokeč se deželna vlada i mirovna konferenca ne izjavita. V načrti te pogodbe stoji do reči: „Slovensko ljudstvo se vu vsem podvrže odločbi mirovne konference. To je ali pridemo v Jugoslavijo ali na Vogrskom ostanemo, ali pa po votumi kama večina žele. Če nas Jugoslavija ne sprijme, ne moremo ta iti“.

To so bili strašno mučni dnevi. Če kratko odklonimo madjarske ponudbe, nas vsaki čas lahko napadnejo do zobi oborožene madjarske narodne straže, če se z Madjari pogodimo, bodo meli na mirovnoj konferenci v rokaj močno karto. Najmučnejše pa je bilo to, da se je deželna vlada niti najmenje ne izjavila za našo Slovensko krajino. Vse je zahtevala, vsakoga Slovenca na Štajerskom, vsako na Koroškom i Primorskom, samo od nas je mučala. Tudi, kda se je nekaj tjeđnov sledkar vršo drugi sestanek v Beltinci, smo z žalostjov konštitali, da se je deželna vlada izda nej izjavila. Nej je preostalo drugo, kak da pošlemo dva odposlanca v Ljublano. Duhovniki neso mogli, ar so bili pod kontrolov, šla sta Kūhar Miška i Jerič Ivan. I ka sta dognala v Ljubljani? Da so niti predsednik dr. Brejc, niti ostali člani vlade, zvūn Lovro Pogačnika nej znali, da ešče na to stran Mūre tudi Slovenci so. Deželna vlada jiva je poslala k divizij-skoj komandi, štera je bila tam poleg kavarne na Zvezdi i tam sta z zelenim kalabajsom označila na špeci-jalki kak daleč ešče prebivajo Slovenci. Niti tam službojoči oficir je nej šteo vervati, da so tak daleč na sever Slovenci, zato sta morala pred njim gučati tak po našem. I on je nato pravno: „Pa bogami to je srpsko!“

Deželna vlada, odnosno v Ljubni se nahajajoče kotrige deželne vlade so mele sejo, na šteroj so slovesno izjavili da zahtevajo tudi „Ogrske Slovence“. S tem je položaj postao očivesen, po toj izjavi smo z gotovostjov delali za združitev, trpeli grozo i bili izpostavljeni vsaki čas smrtnoj nevarščini. I največši deo toga trpljenja i vodstvo toga boja je pripadalo ravno našemi gospodi jubilanti.

Če Bog da, vse te dogodke popišemo i podpremo z dokazi, da se ne pozabi, kelko so naš gospod trpeli za svoje narodno osvedočenje i kelko so delali, da pridemo do svojih narodnih pravic, da mamoh slovenske šole, da v svojem materinom jeziku lahko govorimo pri uradaj itd.

Naš gospod šestdesetletnik so ves te boj vodili z velike lūbezni do pravice i do našega ljudstva, zato pa je njihovo delo rodilo sad i bilo kronano s tem, da smo prišli do slobodine, do svoje lastne države.

Klekl nove smrtne nevarnosti.

Med gučom se g. Klekl z največšov zahvalnostjov spominajo lūbene Matere Marije i sv. Jožefa, šteriva sta jih rešila teliko smrtnih nevarnosti. Ne gučimo tu od nevarnosti, v šterih so bili neprestano leta 1919 i 1920, gda so se borili za našo slobodino i so sovražniki našega naroda hujskali gotove fakine, da jih bujejo. V Soboti na Miklošovom senji 1. 1919 so javno kričali ti fakini, hodimo i bujmo Kleklina.

Naprejprinesemo samo tiste, štere je hūdobija na jalen način splela.

1. L. 1918. nov. 4. so se ognoli roparkoj vnožini, štera je ropala, pijančūvala v Črensovcu i že tudi zažgala notarošijo — a to so lūdje hitro pogasili — ravno polnoči. Eden od roparov jih je pozvao, naj stojijo, gda so se paščili od svojega doma i namirso puško na njih. K sreči je nate-liko bio pijan, da ne mogeo strliti i oni se zasūknejo hitro za vogle nekih hiš, kam je posvet bakle ne segao več.

2. Istoga leta novembra 9 jih je aretirala bela garda i jih je postavila pred preki sod, šteri je meo nalog, da jih na smrt obsodi zavolo roparije, kakda bi jo oni povzročili zavolo lūbezni do svojega naroda s šterov so skrbeli v slobodino svojemi lūdstvi. O polnoči jih je sodo vojaški sod za štatarij v Lendavi v Kroni.

3. Leta 1929 so jih komunisti dvakrat iskali na smrt, prvič zavolo toga, ka so ne šteli širiti boljševiških Novin, ar so njim njihove tej vkradnoli i v nje pisali kak da bi njihove bile, ka bi se narod bole zapelao. Drugo pa v Tkaočovoj republiki, gda so rdeče čete divjale v našem kraju i smrti so se rešili z begom prek Mūre.

4. N. na Vogrskom je bio najeti, da vrže bombo na njihovo stanovanje v Črensovcu, a ne mogeo priti v tistom časi, kda so bili doma.

5. Z Vogrskoga je bio najeti aoto, ki jih je šteo nazlūk pelati v Dobrovnik na spoved nekomi jugoslovenskomi financi, poistini pa prek na Madjarsko, da jih tam sovražniki skončajo.

6. Bili so na gostovanji pri svatbi gosp. Kerec Franca, zdajšnjega vodje borze dela v Prosečkoj vesi. Ar so šteli mešūvati, so se pred polnočjov spravljali domo, k sv. Sebeštjani, kde bi prespali. Dogovorjeno je bilo, da do se pelali domo po cesti okoli nad Mačkovce. A oni neso sprejeli ponudbe, nego so v družbi Kerec Štefana, dugoletnoga prosečkoga župana rajši šli peški prek bregov domo i se meje ognoli. Kre meje na velkoj cesti, ki vodi do Monoštra, je najpre čakao vogrski aoto, šteri bi jih z silov z kol potegno i odpelao v gotovo smrt na Madjarsko.

7. Gda se je pred petimi leti obhajala 10 letnica oslobodjenja Slov. krajine, so dobili i edno pismeno opominanje i z rečjov njim je bilo povedano, da se pripravlja atentat na njih. Sledkar je prišo sam tisti človek k njim pa njim je ovado, da so njega najeli, naj vrže bombo na njih, a on se prestrašo toga strašnoga greha i je rajši odskočo prek meje.

8. Lejko omenimo z temi v ednoj vrsti tudi nevarnost, ki pa ne bila premišlena, samo po priliki bi lejko vzela njihovo življenje, gda je Puniša Račić strelo v beogradskom parlamentu pokojnoga Radič Pavla. Oni so najpre vsikdar sedeli za hrbtom Radič Pavla i gda je bila ta strelba, so ne bili v dvorani, nego par minut poznej prišli.

Zaistini pod posebnim božim varstvom so bili.

Razgovor z 60 letnikom g. Kleklom.

„Kak se čūtite zdaj ob 60 letnici?“

„Protī mojoj volī je, ka se piše od nje i ka se obhaja. Jaz sem z duhovnimi vajami opravo svojo 60 letnico, pri šterih sem olepšao premiočnost i bodočnost.“

„Ka mislite od vaše premiočnosti?“

„Da me je Bog vodo, naj dovršim delo, štero mi je zavūpao.“

„Kak dugo pa ščete ešče delati? Neštērni pravijo, ka bi že mogli delo

odložiti, ka bi oni vzeli v roke zastavo i vodili narod?“

„Delo mi je dao Bog, samo on mi je tudi vzele. Od Kristuša sem se navčeo „vsikdar“ delati po zgledi Večnoga oče, ki „vsikdar“ dela. Zastave pa jaz ne nosim, nego srce mam. Ki z zastavov v roki šče delati, išče sebe, ne pa narod.“

„Ka je vplivalo na vas, da ste bili tak narodno zavedni?“

„V prvoj vrsti domača hiša, potem zveza, potem z g. dekanom Gomilšekom že v bogoslovju, predvsem pa lūbezen do naroda, ki jo Bog da v obilnoj meri vsakomi, ki je nesebičen. Vplivalo je na mene tudi to, da sem se v šolaj, najpre v lūdskih, včio ešče slovenski pri pokojnom g. Ficki i Števaneci na Cankovi.“

„Kak ste mogli dosegnuti teliko uspehov?“

„Iskao sem samo drūge, nikdar pa sebe i molo dosta v dosego mojih namenov. To je eden vzrok; drūgi je pa v tom, ka sem se tesno okleno svojega voditelja i vseh njegovih pomočnikov. Mi nismo nikdar delali nikaj, v koj on ne bi privolo i čeravno smo meli nove šole z novimi znanostmi, smo z največšim poštūvanjom gledali na dr. Ivanoczyja, ki so s svojim življenjom, s toga izkušnjami več znali, kak je vse naše včenje izneslo. Pa nismo bili tak slepi, ka ne bi od njih predstavljali, ka ne bi doma spravili tisto znanost z zrelov pametjov, štero smo si mi v šoli mogli zabijati v naše šče nezrele tupe.“

Ka vas je nagnolo k političnomi delovanji?

Krivica, štero je morao naš narod prenašati na verskom, prosvetnom, gospodarskom, socialom i pred vsem na narodnostnom poli, naš narod, koga mi je boža zapoved velela lūbiti.

Z čem ste šteli v prvoj vrsti pomagati svojemi lūdstvi?

Z njim samim.

Kak to razmite?

Začeo sam njemi izdavati liste po njegovom maternom jeziku. V njih je vido sebe trpečega, zavrženoga, a vsikdar pobožnoga, ki so ga branili, včili, vodili nači listi nesebično.

Je bilo naše ljudstvo narodno zavedno?

Bilo je v pretežnoj većini narodno zavedno, samo ka bole prikrito. Mi smo delali na to, da ta pride v odločnoj obliki v javnost.

S kem ste to dosegnoli?

Z vzgojov, da narodi cukar pa tobak itd. ne prinese dobrote, nego samo pravica po narodnoj slobodini. I narod je to razazmo, zato je i odbio vse ponudbe zemelskih dobrot i je šo samo za slobodov.

Kda ste javno nastopili z zahtevov po slobodini?

Leta 1918. meseca oktobra, kda je vogrski vlada potom svojega odposlanca v Soboti iskala izjave za Madjarsko i pri većini našega ljudstva ne najšla. Mi smo te šli na slovenski tabor v Ljutomer, gde je g. Cigan Jožef, zdajšnji cestni nadzornik prešeo od mene sestavljeno resolucijo, po šteroj smo se brezpogojno združili s svojimi brati v Jugoslaviji.

Je v tistoj izjavi kaj bilo proti denešnjemi državnimi redi?

Mi smo te že bili celi Jugoslavlani, na koj so vnogi komaj zdaj v najnovijem vremeni prišli.

Je vas što oproso ali opomeno, da bi zavzeli stopaje za združitev z Jugoslavijov?

Te stopaj je včinjeni brez najmenšega zvūnešnjega pritiska ali opomina, nas je silila samo lūbezen do lastnoga naroda, šteroga smo šteli viditi srečnoga i zato iskali zveze z g. Dr. Slavičom, prevz. g. Dr. Jegličom itd., da svoj namen kem hitrej i kembole sigurno dosegnemo.

Ka je napravila madjarska cerkvena oblast, gda je zvedila za vaše delovanje?

Kak veleizdajniki mi je vzela po cerkvenom i civilnom zakoni zasluženo penzijo.

I naša oblast? Cerkevna te ešče ne bila na nas razširjena, civilna pa včasī tudi ne mogla rešiti pitanje penzije. Pomali se je pa zato rešilo. Bio sem brez vseh sredstev i poleg šebetežasti. Pa to so bili najbolje idealni časi mojega življenja, ar sem z

djanji lejko pokazao očivesno popolno nesebičnost.

So vam Madjari ponūjali kakše narodne pravice?

Samo po boji i to veliko županstvo v Zalaegerszegi, ki sem jih pa kak malenkostne brez vseh pogajanj odbio. Več je ponūjala Berinkeijova vlada, ki me je v Budapešt pozvala na razpravljanje i pogajanje, a ne sem šo, pač pa poslao svoje zastopnike pa zahtevao popolno aotonomiju Slovenske krajine, kakšo je dobila Podkarpatska Rusija, za slučaj, če ne pridemo v Jugoslavijo. Moji zastopniki so bili Horvat Štefan, Glavačov iz Trnja, Horvat Ivan iz Črensovec, poznejši župan, Horvat Ivan iz Žižkov, oča zdajšnjega župana, štere je vodo pokojni nadporočnik Šeruga Vincenc iz Rankovec. Na nasprotnoj strani je bio dr. Nemethy Viljem, odvjetnik iz D. Lendave.

Je bila madjarska vlada pripravljena dati zahtevano aotonomiju?

Pridoča vlada grofa Karolyija je bila pripravljena jo dati, samo da je to preperečo boljševizem.

Vam je vlada ne dala ponudbe, da odkūpi Novine?

Pokojni Šeruga Vincenc, voditeo naše delegacije mi je prineseo ponudbo vlade, da mi ta plača petstojezero koron za Novine, če je dam v službo vlado, a jaz sem pa poleg toga lejko še naprej njihov urednik.

Ka ste na to ponudbo odgovorili?

Da mi dušna vest toga ne dovoli, ar prava lūbezen do naroda se za nikšo ceno ne more odkūpiti.

Kakše borbe ste meli v svojem življenji?

Šestdesetletnik se nasmeje i pravi: Brez borb ne sam živo, celo življenje mi je bilo samo nepretrgana borba.

Štere borbe so bile najhūjše?

Najhūjše, najbolje pekoče za srce so bile borbe za narod, proti sinom istoga naroda, ki je i mene rodio, kda so ga šteli nehati v robstvi. Ve-kše bolečine ne poznam, kak sprejemati vdarce od bratov te, gda se roke vijejo okoli trpečega oče, da bi njemi pomagale. Najbole nevarne borbe so pa bile one proti komunistom, ki so bili šovinistični divjaki brez srca, i brez piktjice pravičnosti.

Što so vam bili pomagači pri vaših listaj?

Pod modrim vodstvom pokojnoga dr. Ivanoczyja vsi, ki so meli izobrazbo i narodno zavest pa lūbezen do naroda. Predvsem sta to bila pokojniva gospoda Baša i Saković, Kūhar Števan, bogoslovec, Kūhar Števan, plebanoš beltinski, Kūhar Alojz, plebanoš nedeliški, Kūhar Rudolf, bogoslovec, Dravec Alojz, delovodja v Monoštri, Kolar Peter, beltinski plebanoš, Baša Jožef, bogoslovec, ki je pisao pod imenom Miroslav i već naših iz kmetskoga stana, ki vsi so že pokojni. Od še živočih pa nepotrebno davati izjave, ve jih tak vse poznate.

Sem vas, gospod šestdesetletnik že otrūdo, zato mi odgovorite ešče samo na edno pitanje: Ka mislite za bodočnost? Mate vūpanje, da se vaše delo bo nadalūvalo i prišlo do popolnoga uspeha?

Za bodočnost odgovorim z rečmi našega naroda: Bodočnost je v božih rokaj. Ka se pa tiče dela v bodočnosti i popolnoga uspeha toga, bom šo po tistoj poti naprej kak sem dozdaj hodo, delao bom z božov pomočjov nesebično tak dugo kak dugo bo Bog želo; gda mi pa on vzele z rok delo, bo prišo drugi rod, ki de me nasledūvao na mojoj poti. Te rod je naša mladina, ki se naslanja ne na sebe, nego na Boga i ki je nesebična, požrtvūvalno i štere je, hvala dobromi Bogi, veliki broj. Kričaći, ki v tom vidijo svojo veličino, če starejše od sebe sramotijo, so drevo brez korna, štero samo šumače tečas, dokeč je veter ne podere.“

Za krasne razgovore sem se gospodi šestdesetletniki najprisirčnej zahvalio i šo od njih z ščista novimi občūtki i z povekšanim spoštūvanjom do svojih v teli starih, a v duši vsikdar mladih voditelov, ki nam jih je Bog dao v zadnjih petdesetij letih.

Prosimo ešče edno:

Ka je najbolje pereče pitanje našega ljudstva? — Rešitev socialnoga pitanja, to je: delavstva, prezaduženih posestnikov i siromakov brez hrane i stanovanja; drugo: prava odgoja naše mladine; tretje: razširitev našega krščanskoga tiska, naših listov; štirto: poglobitev verskoga življenja po kat.

akciji s pravim notrašnjim življenjem, šteroga središče je Presv. Olt. Svestvo. Zvunešnja pobožnost, brez notrašnjega duha, štere je naš narod do naj-novešega časa ne poznal, je za njega rana slana, ki vmarja vnoge njegove jakosti i odpira vrata na stečaj odtujitvi do cerkve. — nn.

To številko „Novin“ poklanjajo prijatelji i znanci vlč. gosp. Klekla za njegovo 60 letnico ob priliki naše 15 letnice osvoboditve in zjedinjenja.

Za krog prijateljev:

Ivan Jerič,
dekan

Dr. Fran Klar
namestnik urednika

Senca nad Ženevov.

Stara reč je že, ka je evropska politika dostakrat breznačelna i — nepoštena. Pa vseeno se je zgodovina redkokda včakala takše breznačelnosti kak ravno letošnje leto: zapadne evropske kapitalistične države i vekši del ostale Evrope z uradnov Francijov na čeli so se v Ženevi obinole z bolševikov Rusijov. Čudo prečudno! Tista Rusija, ki je poklala na stozere svojih „buržajov“, se je zdaj pobratila z najbolje buržajskimi državami! Zapadna Evropa pa si je pri toj priliki napravila sč tisto malo poštenja, ki ga je dozda mela, i pokazala, ka je njena kultura ne vekša od kulture bolševikov: pustila, sč več, pozvala je v Društvo narodov ono državo, ki si je postavila za cil, podreti i zbrisati vse, ka je krščanskoga. Znova se je pokazalo, ka politiko vodijo vse druge sile, kak si mi včas mislimo, ka so načela v glavnom tista sila, v imeni štere se že od začetka bije človeči rod med sebov.

Kakši namen ma Društvo narodov? Dvojni: skrbeti za mir, skrbeti za sodelovanje mad narod. Ne odrekamo njemi zaslug, vseeno pa je njegova vloga nekam čudna, brez moči i sredstev, ka bi lahko šla za svojim cilom. To so dobro sprevidile nešterne države i druga za drugov izstopile: Brazilija, Japan, Nemčija. S tem sta sč ugled i moč društva bole spadnola. Zato so se pa zdaj oči vodilnih ženevskih politikov začnole obračati proti Rusiji. Prej v glavnom zavolo dvoje stvari: obprvim, ka si s tem Društvo narodov pridobi na moči (Rusija ma kakših 180 milijonov duš), obdrugim pa, ka se s tem Rusija odvrne od nevarne zveze z Nemčijov, nevarne ravno najbolje za tiste države, štere majo v Ženevi vodilno vlogo.

Pitanje je, če teva dva navidez-niva razloga (drug i itak ne drži, ar ma Rusija z Japanom preveč posla, i na zvezo z Nemčijov proti zapadnoj Evropi nemre misliti; zvun toga pa njoj je Nemčija že po naravi sovražnica) opravičavleta vse proti razloge, šteri s takšv zmečavov kaplejo na to nevredno kupčijo. Rusijo vlada dnes

brezbožna stranka bolševikov, ki sč doma zatreti vsakšo perino krščanstva, indri pa z velkov agitacijov pripraviti nižje sloje, najbolje delavce i kmete, do revolucije i ž njenov pomočjov dobiti vladu v roke. To agitacijo je razplela po celom sveti, v vsakšoj državi ma svoje agente. Vužgati svetovno revolucijo, to je zaednok prva naloga komunizma, najbolje ruskoga. Zato se bolševikom ne mili metati milijone i milijone ljudskih, predvsem kmečkih penez za podpiranje revolucij po drugih državah, za podpiranje komunističnih strank, za dobavo municije, za zdržavanje komunističnih listov. Kdašče se pojavi komunistična revolucija, tam ma Rusija prste zmes.

Skratka, komunizem, ki dnes vlada v Rusiji, sč s sveta zbrisati vsakšo sled za krščanstvom. I predstavnike toga komunizma je Društvo narodov z odpretimi rokami potegnolo v svojo sredo, ponudilo njim postojanko, odked lahko delajo po svojem programu. Ne se je s tem samo odpovedalo svojemi pravomi nameni, t. j. deli za mir, liki se je izjavilo tudi proti krščanskaj kulturi i vobče proti krščanstvi, šteromi se more Evropa zahvaliti či je to, ka je.

Pa kak je to mogoče, ka se je kaj takšega moglo zgoditi s krščanskimi narodi? Tri mesta so na sveti, na štere se dnesden obračajo oči celoga sveta: Rim, Moskva, Ženeva. Okoli teh treh mest se sč v glavnom evropska i ž njov vred tudi svetovna politika. Ne mislim tu na tiste zvunešnje, senzacijske dogodke. To so samo najvidnejša znamenja tistoga boja, ki se bije v globini duhovnoga boja. Rim je glavno mesto vse krščanske sile, štera se bije za Kristuša i njegovo kraljestvo, Moskva glavno mesto brezbožniške sile, ki divje napada vse, ka je krščanskoga. I Ženeva? Ka je Ženeva? Je krščanska? Nemre biti, ar zmetavle vsakše vmešavanje Cerkev, edine nositeljice krščanstva i edine nositeljice mirnoga življenja narodov. Društvo narodov je ne prvo svoje vrste na sveti. Že pred jezero sto leti ga je stvorilo krščan-

stvo za časa casara Karola Velkoga: sveto rimsko cesarstvo. Pa to je edino zato trajalo sto i sto let, ar je melo krščanstvo za fundament. Te so zaistino krščanski narodje po bratsko živeli med sebov. Velki Napoleon je pred sto leti v prvom časi svoje slave šteo to sveto cesarstvo obnoviti i združiti pod sebov vse evropske narode. Pa je sledkar v svojoj gizdavosti oslepno i obrno orožje proti njoj, na šteroj bi edino mogeo svojo zgradbo dokončati: proti Cerkv. Zato ga je Bog zbrisal z nadalne zgodovine. I zakaj je Društvo narodov ne melo dozda zaželenoga uspeha? Či Gospod ne zida hiše, zaman se trüdijo tisti, šteri jo gradijo, nam pravi Bog sam. Društvo narodov je šlo že od začetka mimo krščanstva, po svojoj lastnoj i svobodnoj misli si je začrtalo delo. Ja, Ženeva je svobodomiselnost! Krščanski Rim — svobodomiselnost Ženeva — brezbožna Moskva! V Ženevi sedijo svobodomiselnost zastopniki, krščanskih narodov! Zda nam je jasno, zakaj sta se Ženeva i Moskva vküper znajšli: od svobodomiselnosti do brezbožništva je mali stopaj!

Pa hvala Bogi, so na sveti sč tudi takši državniki, šterim je krščanstvo več kak bolševiško prijateljstvo.

Ne bojimo se!

Naše članke, v šterih smo pisali od življenja sezonskih delavcov na Zelenom polji, je narod čteo i odobraval.

Te članke je lejko prečtela i znamo, ka je tudi prečtela oblast.

Tak je prav. Namenjeni so bili na obe strani, ar so meli naši članki namen zbüditi obe stranki, narod i oblast, ar samo skupno delo obeh činitelov lejko reši edno od najtežjih pitanj naše Slov. krajine — socialno pitanje.

„Novine“ so že ne ednok napisale, ka je narodno pitanje v Slov. krajini rešeno 1919 leta. Tu nemamo kaj spreminjati. 1919 leta smo postali kotrige velke jugoslovanske družine i v toj družini ostanemo v slabom i v dobrom. Tudi „Novine“ — so ne ednok napisale, ka socialno pitanje, to je pitanje vsakdanešnjega krüha, je ešče ne rešeno, — mora se pa rešiti, če neščemo, ka bi vsikdar pripravljeni neprijateo prek lačnoga žalodca segao do zavednoga slovenskoga, jugoslovenskoga srca i pameti.

Moramo povedati, ka tiste, sile, štere so potom prostovolnoga odküpa agrarne zemle štele pozlati v gospodarsko robstvo našega maloga človeka i ga kakti gospodarskoga roba obračati tudi politično po svojih načrtih — so ne mrtve. Oča te jalne politične misli je na vernom mest i v popunjoj pripravljenosti. Ima moč oblast i tudi ljudi, da segne v mirno rast jugoslo-

Ne so prišli rusovski brezbožniki notri gladko brez ovir. Najšli so se ljudje, šteri so znali spraviti v sramoto visike glave, ki so si najbolje želeli Rusije med sebov. Stano je De Valera, irski prezident, stano je Motta, švicarski delegat, stano je portugalski odposlanec, ki so obtožili državnike breznačelnosti i pripomogli, ka se je Rusija mogla ponižati pred svojim vstopom. Tudi več držav se je izjavilo proti Rusiji. Zanimivo je, ka je bilo tiste državnike, ki so glasovali za Rusijo, tak sram, ka so ne vüпали na glas povedati svoj „ja“. Težka odgovornost leži na teh najbolje pa na francoskoj zvunešnoj politiki, ki je do vstopa Rusiji največ pripomogla.

Tak vidimo, ka se nasprotne sile družijo za skupen boj proti krščanstvi. Kda si je lansko leto Rusija pri Zjedinjenih državah sprosil nekaj koncesij, je bila prisiljena v zameno dati popuno versko slobodo ameriškim državljanom bivajočim v Rusiji. Društvi narodov kaj takšega niti na mislo ne prišlo!

„Društvo narodov naj zna“, tak je povedao v svojem govori irski prezident De Valera, „ka či krščanski narodje zgübijajo zavüpanje v njega kak nositelja mira, te lahko napove konkurz.“

venske sejatve v Slov. krajini. To je edna reč, kaj morajo razmiti vsi, ki so po sri, ali po dužnosti pozvani, da vidijo trpljenje našega siromaka.

In druga reč, štero bi tudi mogli razmiti vsi, je ta, ka vsi zagovorniki slovenske i jugoslovanske misli pred našim narodom so dužni braniti, zagovarjati siromake. Viditi trpljenje i zanemarjenost sezonskoga delavca je ne čest, je ne predprava pravimo sotrudnikov „Novin“ — nego je to sveta dužnost cele jugoslovanske skupnosti, v prvoj vrsti pa vsakoga šolanoga gospoda, šteri je v Slov. krajini nastavljen.

Narod sam se ne bode pritožaval.

Preprosti človek ma navadno slabe sküsnje; on vidi inó čüti, kakši slabič je i na kelko strani ga vežejo višje sile, proti šterim ne vüpa na svetlo. Ali itak pokaže svojo nezadovolnost s tem, da je brezbrizen, da ne kaže potrebna zanimanja i potrebne požrtvovalnosti do javnih, do skupnih zadev.

I takša brezbriznost do javnih, skupnih poslov je največši kamen na poti zdravoga razvoja. Borba proti brezbriznosti, naroda je sveta dužnost vseh pametnih ljudi, posebno pa vseh istinskih nacionalistov.

Za takše cile so se borili članki „Novin“, šteri so pisali od delavca na Zelenom polji, zato čisto mirno povemo neprijatelom „Novin“: — nikoga se ne bojimo, što bi nam rad škodo zato, ar smo povedali istino od življenja na Zelenom polji!

„Ka ne vejte, ka smo ob dvajsetih šli s krčme v Mimbrali pa ka hodimo zdaj že najmenje štiri vöre?“

„Gladnomi človeki je den štiri-deset osem vör dugi. Ob dvajsetih smo šli, zdaj je pa nikaj več pa nikaj menje kak četrt na dve. Vidite tam tiste tri sestre?“ je pravo dale pa pokazao tri zvezde v Orijonovom krogi. „Kda se v tom časi postavijo na vrij tempulske pečine, je edna vöra, ne minoto več, pa nej menje. Pou vöre za tem spadnejo Marijine skuze za breg San Cristóbal. Gledajte, prosim, kak že kaplejo!“

Kda je to povedao, mi je s prtom pokazao na Rimsko cesto, ki se je zaistino začala skrivati za omenjeni breg.

„Zakaj pa zovete te zvezde Marijine skuze?“ sam ga pitao, ar sam šteo znati ka to pomeni.

„To je ravno tak kak se zove krüh krüh, i vino vino!“ je on sladko povedao. „Te küp zvezd je iz skuz, štere je preljal Najsvetejša Mati, kda je po sveti hodla. Angeli so je pobirali, Bog je pa postavil na nebo. Zavolo toga jih je teko pa so tak lepe!“ (Dale.)

L. Coloma:

Popuna vdanost.

(Iz španščine.)

I.

To ka tu povemo, smo si nej sami zmislili. To je edna od tistih starih asketičnih zgod, ki zvirajo iz srca slavnoga pesnika, šteromi je ime ljudstvo, te kda ga navdihavle versko čütenje. To je jako točna mera, ki pokaže opazovalci stopnjo trdnosti i čistoe vere, od štere se zna ljudstvo tak lepo izraziti i jo tak živo občüti. Pri vsakšem narodi se dnesden išče pa zbira ljudsko blago i ljudska pesem, ka te lejko s pomočjov toga ljudje spoznajo narodov značaj. To provučavanje pa je pokazalo, kda se je začnole gojiti v Španiji, ka je bio naš narod velki verski pesnik, šteromi je njegova močna vera navdihavala jako lepe i globoke stvari, ki so veri v veliko diko i so nikaj nej proti pravomi navuki.

Zgodbo nam je povedao eden od kmečkih pesnikov, ki nemajo visikih pesniških naslovov, niti nemajo kakši visiko leteče pesniške oblike. Zvao se

je stric Pellejo (izg. Peljeko) i je bio po pozvanji nikaj menje kak švercar. Švercao je po celoj pokrajini od Gibraltara pa do Ronskoga bregovja.

II.

Pred vnogimi leti smo hodili po tistom kraji slikovite Andaluzije, ki je samo te Andaluzija, či popotnik, šteroga z mameťljivov brzinov vleče lokomotiva, ne vidi drugoga kak najprve pečine, te olivne nasade, dale gorice, ešče dale soline, nazadnje pa morje, ki se krotko polübla s pečinami, na šterih čepi kak beli golob varaš Kadiz. Te del Andaluzije, ki ide od Ronskih bregov pa do Gibraltarskih pečin, ma raztrgano skalovje, pokrito z zelenim mastikovim drevjom, bogato zemlo za obdelavanje, senčnato hrastje, okinčano z brščanom, neskončane pašnjeke, kde se pasejo na napou divji bikovje, čarne gradove, ki se rušijo, kak minlivo človeče delo, postavlene na nedostopne pečine, šterih kak nespremenljivo bože delo, nišče i nikaj nemre obvladati. Poleg toga ma ešče gorovnate kraje, kde se menjavle lepota obdelane narave z divjov veli-

častnostjov pečin, logov i potokov. Njüvo lepoto si lejko samo tisti predstavlja, šteri je to vse večkrat gledao kak mi, s počasnim stopajom, šteroga je lejko samo naša vola silila celo stavila.

Na ednom od teh izletov, na štere nas je naganjala naša mladostna lübezen do narave, smo meli strica Pelleja za sodnika. Edno novembersko noč smo hodili proti gorskoj veri Algari. Jes sam se sükao kak sam mogeo med gübe murzijskoga plašča, ki je v navadi med andaluškimi kmeti. Stric Pellejo pa je nej meo druge obrambe proti mrazi kak nikši zakrpani kaput. Stric je meo že sedemdeset let.

„Kelko je vöra, stric Pellejo?“ sam ga na nagli pitao; nej sam je mogeo poglednoti, čiravno sam jo meo

Stric Pellejo je dugo gledao v zvezde, te je pa za trdno povedao: „Četrt na dve.“

„Meni se tak vidi, ka se je vaša vöra stavila!“ sam se malo ponorčaro.

„Vej Gospod, šteri jo navija, ne spi!“ je jako resno povedao stric Pellejo.

Kmetovalci pozor! Küpüjte za delo gumijasto obüteo, ar ne žüli ne nog ne žepa.

Nata Dolnja Lendava.

NEDELA.

Glejte, oddelež je prišlo ime Gospodovo i njegova svetlost napunjava vesolni svet.

V. Rosite, nebesa, od zgora, i oblaki dežujte Pravičnoga.

O. Odpri se zemlja i rodi Zveličara. Molimo: Zbudi, prosimo, Gospod, svojo moč i prid, da bomo z preteči nevarnosti naših grehov po tvojem varstvu rešeni i po tvojem odrešenju zveličani. Ki živiš i kraluješ z Bogom Očom v edinosti Sv. Duha Bog na vse veke.

O. Amen.

Prva nedela v Adventi.

Evangelium Sv. Lūkaša XXI.

Vu onom vremeni: Pravo je Jezus Vučenikom svojim: Bodo znamenja vu sunci, i meseci, i zvezdaj i na zemli mantranje narodov od morskoga šumljenja i valov: gda ljudje sehnoli bodo od straha i čakanja onih, štera pridejo na ves svet. Ar jakosti Nebeske bodo se gibale: I tedi bodo vidili Sina človečega pridečega vu oblaki z velikov zmogljivostij i dikov. Gda se pa eta začnejo goditi, preglednite i prizdignite glave vaše: ar se približava odkupljenje vaše. I pravo je njim spodobnost: gledajte figovo drevo i vse dreve: gda spuščava že z sebe sad, znate, ka je bliži leto. Tak i vi, gda te vidili eta se goditi, znajte, ka je bliži kraljestvo Bože. Zlastino velim vam, ka ne prejete narod, dokeč eta vsa ne bodo učinjena. Neba i zemlja prejde, reči pa moje ne prejdejo.

F. Bajlec:

Klekl predstavnik Slovincov naše krajine.

Zadnja i največja žela kak tudi vse prizadevanje ednoga naroda je i mora biti lastna država. Narod, šteri je nigdar nej meo svoje lastne države, je brezdomovinec, siromak, vsigdar odvisen od drugoga, vsigdar drugomi podložen, z ednov rečjo hlapec, pa naj njegov gospodar ešče tak dobro ž njim ravna. Hlapec je nigdar ne enakovreden gospodari; ravnotak je narod, šteri nema lastne države, nego je podložen drugomi narodi, šteri ma svojo državo, vsigdar podložen drugomi narodi, tak kak hlapec svoji gospodari. Reč hlapec vsigdar pomeni nekaj bridkoga, pa naj gospodar ešče tak lepo ravna ž njim, trikrat i stokrat je pa bridka reč hlapec, če gospodar slabo ravna ž njim.

Najlepši i najsvetlejši časi v zgodovini nas Slovincov, kak tudi ostali naši bratov, Slovanov na jugu, Hrvatov, Srbov pa tudi Bolgarov, so tisti časi, gda smo meli svojo samostojnost, svoje domače vojvode i svoje krale domače krvi. V tisti lepi, svetli časaj smo bili na svoji zemlji svoji gospodje, nikomi smo nej bili podložni, nikomi smo nej bili hlapci.

Mi Slovenci v našoj krajini smo samo v najdavnjejši časaj svoje zgodovine meli skupno z brati slovanske krvi svoje domače vojvode i svojo samostojnost. Tej svetli i lepi časaj naše slobode so pa nej trpeli dugo. Zavolo naše medsebojne svajljivosti i neobgavnosti, smo nej zadosta vkup držali i smo nej bili telko močni, da bi se mogli obraniti divji narodov, šteri so se polakomnili naše zemle i našega bogastva. Zavolo naše razdvojenosti so nam divjaki vzeli našo zemlo, našo samostojnost, naše vojvode i sami zagospodavali nad nami.

Gratali smo iz samostojnoga naroda, iz samostojni gospodarov podložniki drugoga naroda. Postanoli smo hlapci. Pa naj so tej novi naši gospodarje z nami že dobro ali slabo ravnali, vsigdar so bili oni naši gospodarje, mi pa samo njihovi slugi, nigdar so nas ne meli za sebi ednakovredne, oni so pač bili naši gospodje, mi pa njihovi hlapci. Hlapcova služba je pa bridka i tužna, njegovo življenje kmično i žalostno pa naj ma ešče tak svetloga i dobrega gospodara.

Jezero let smo prenašali vso žmečavo hlapčevskega življenja i da smo v tej jezeri letaj nej popunoma prejšli, se mamo zahvaliti ljudem naše krvi, ljudem, šteri so meli srce i dušo za nas, šteri so nas znali okoli sebe zbrati i nam povedati tolažilne reči.

G. Klekl, šteroga šestdesetletnico obhajamo letos, je odsev naše davne preminčnosti, tistoga svetloga časa, gda smo bili ešče svobodni. Zgodovinar, šteri bo pisao zgodovino naše krajine, mimo Kleklove dobe ne bo mogeo iti. Človek dostakrat komaj v nevoli spozna vzrok, zakaj je prišeo v nevolu i nevolu ga dostakrat strezni, i včini previdnoga, da napak ne dela več.

Tak se mi vidi, kak da bi to naše ponizno hlačevsko življenje pod tuhijskim gospodarom tudi nas nikelko streznilo i napravilo previdnejše i razumnejše. Tak se mi vidi, kak če bi mi spoznali, da je naša nesložnost kriva tomi, da smo zgubili svojo samostojnost i postanoli iz gospodov hlapci. Zato smo se čiduže bole radi zbirali okoli ništarni naši poštene domači ljudi, pri šteri smo spoznali, da nas istinsko, odkrito i nesebično ljubijo. Tej so bili v našoj tužnoj dobi nesamostojnosti naši samo v dušaj i srcaj zvoleni voditelje, naši pravi vojvodi.

Nišče nemre tajiti, da je med drugimi našimi odličnimi domačini, med drugimi našimi voditelji bio gosp. Klekl eden izmed tistih, okoli šteroga se je zbiralo vse, ka je čutilo slovenski.

Pred bojnov se je naša mlada inteligenca, naše duhovništvo, vsi, šteri so čutili z domačim slovenskim ljudstvom, zbiralo okoli Klekla. Biti pred bojnov v Kleklovoj družbi, je pomenilo vsešerom telko, kak odkrito se priznavati za Slovence. Pa tudi med bojnov i po bojni do dnešnji časov je g. Klekl bio vsigdar tisti, šteri je združavao okoli sebe vse tiste, šteri so se odkrito priznavali za Slovence i Jugoslovane.

Predaleč bi prišli, če bi šteli vse to v podrobnostih dokazivati, je pa takše dokazivanje tudi nej potrebno, ar to prav vsi priznavamo. Samo to ne vem, če mi to okolnost pri gosp. Klekl tudi znamo zadosta i primerno ceniti. Vnogokrat bi njemi mi morali brez najmanjše reči kakšo malenkost spregledati, če bi meli stalno pred očmi Klekla v tom, ka je velkoga včino i nej v tom, gde se je v malenkostih pregrešo.

Velko drevo ma na svojem stebli vno go razpoklin. Te razpokline so povzročili čas i slabo vreme. Če pa što gleda samo te razpokline i brazgotine, pa pri tom ne vidi dreva, ne bo tudi od brazgotin znao nikaj pametnoga povedati.

G. Klekl je prav dnešnji čas tista oseba v našoj krajini, šteri je bole kak štošteč drugi predstavla v svojoj osebi i tudi zbirao okoli sebe vse istinske Slovence i resnične Jugoslovane naše krajine. On je tisti, šteri nas je iz tužne dobe našega hlačevskega življenja pripelao v lastno narodno državo.

Mogoče je, da smo dnes nej ravno z vsem popunoma zadovolni. Prvi velki stopaj je pa včinjeni, prišli smo v lastno narodno državo i na nas leži, kak si zdaj doma življenje vredimo. Zgodovina nas je gotovo navčila, da bomo močni samo tak, če bomo vkupdržali pa tudi samo tak, če bomo znali svoje voditele poštvati i bogati vu vsem pa gledati na celoto i nekelko naprej, ne pa samo na malenkosti i zdašnjost.

Nedelska šola.

Za krščansko stanovsko državo.

17.

Penezi, štere bi zavüpali stani, bi bili posojeni celomi stani i bi bili gvüšni, lejko bi prišli do njih v služaji potrebe. Penezi pa, štere bi zavüpao stan državi, bi bili tudi na dobrom mestu, ar bi ona za nje odgovarjala. Tista država, štere ne bi vodili kak dnes, po jalnoj sreči ali nesreči zbrani zastopniki, poslanci, nego — zastopniki stanov. Po moči, tū mislimo: po številčnoj moči i po gospodarskoj moči bi pošilali stanovi svoje najbolše glave v parlament i tej zastopniki bi vredili državo na te način, kak to zahtevajo interesi stanov. Vseh stanov. Da bi meli, kak dnes, vladara, to je razumlivo. Da bi meli soldačijo, uradnike, je tudi jasno vsakomi pametnomi človeki, ar brez reda, brez veditelov nega vrejene človeče družbe, brez tak vrejene družbe pa ne more misliti nišče na dosego svojih pravic.

Zberimo najvažnejše misli „Nedelske šole!“

Krščanska stanovska država šče dati priliko vsakomi poštenomi človeki, ka skrbi za zveličanje duše. Zato ne pusti, ka bi edni meli vse, večina pa malo, ali nikaj. Takša država ne pozna dobička, ne intereša, v takšoj dr-

žavi je penez hlapec, šteri slūži državi, stani i poedincom, pa je ne gospodar, kak dnes. V krščanskoj stanovskoj državi vlada pravica, tam majo vsi delo, tam je človek človeki brat i ne vuk, šteri čaka na plen. V takšoj državi je delo prijetno, neobhodno potrebno opravilo i ne prokletstvo; v takšoj državi vladata pamet i srce, ne pa nasilje i krivica. Za takšo državo delaj i moli. Bog ti jo da, če jo sam tudi želeš, ar takša žela je ne proti božoj postavi, tudi ne proti tistim človečim postavam, štere ne grešijo proti najvišji zakoni, šteri se etak glasi: „Lubi svojega bližnjega, kak samoga sebe.“ (Konec.)

GLASI.

SLOVENSKA KRAJINA.

Naš namen v dobi žalivanja za pokojnim kralom. Prosimo vse dobre duše, naj do 9. aprila leta 1935 vsaki den zmoliyo edno Zdravo Marijo za dušo pokojnoga krala, edno pa za našo milo domovino Jugoslavijo.

To številko „Novin“ dobijo brezplačno za spomin vsi novi naročniki „Novin“ za l. 1935; ki jo pa ščejo kupiti, jo dobijo za 2 Din. na upravi v Črensovcih.

Dar gospoda Klekla dijakom. Vsi bogoslovci, akademiki i dijaki iz Slovenske krajine, ki študirajo v Ljubljani, v Mariboru, v Ptuiju i Šibeniku, so dobili v spomin krasno knjižico „Skrivnost sv. Cerkve“ z napisom: „V spomin ob 60 letnici vlč. g. Klekl Jožefa“. To je edna od tistih lepih „Knjižic“, štere pišejo i izdajajo gg. Salezijanci na Rakovniki. Naročo i razposlao vsem jih je g. Radoha, plačao pa g. Klekl. — Pri toj priliki omenimo, da so gg. Salezijanci izdali više 20 različnih knjižic po 1 din. vsaka. Vse so tak lepe i poučne, ka bi jih vsaki dijak morao prečeti. Pri toj priliki pa smo zbrali „Skrivnost sv. Cerkve“. Pokaže nam, kak neizmerno veliko duhovno bogastvo je za nas naša, od Kristuša-Boga nastavljena katoličanska cerkev. — Da bi vsakšemi do sta hasnilo, či bi čteo te različne „Knjižice“, spoznate iz vsebine, od štere govori edna takša knjižica z naslovom: *Duhovniki*. Piše od toga: — Odkod je duhovski stan? — Duhovniki i verno ljudstvo. — Če duhovnik spadne — zakaj duhovnik spadne itd. V drugom tali odgovarja na ugovore, šteri se med ljudstvom čujejo, kak n. pr.: Duhovniki drugače predgajo kak živejo. — Duhovniška služba je kak druga. — Duhovniki so protinarodni. — Duhovniki naj se ne vmešavajo v politiko. — Duhovniki se redijo od državnoga denara. — Še edno vüro ne dela, pa dobi plačo za ves den. — Čemi zbirca? — Duhovnik zasluži na tešče telko, kelko delavec ves den. — Duhovnik ti nikaj ne napravi zabavad. — Vsi so takši. — Ka ne morem razumeti, odkod telko sovraštva proti duhovnikom. — Či bi rad meo odgovor na vse to, kupi si knjižico. Košta samo 1 Din.

Turnišče. V nedelo 25. nov. so se poslovili od nas naš provizor, g. Greif Ivan, ki so imenüvani za prošta v Ptuj. Gda so slovo jemali v cerkvi od nas, šterim so deset let bili duhovni oča kak kaplan i farni oskrbnik, smo na njih opazili tak veliko žalost, da se je cela cerkev razjokala. Teško so nas zapustili. Mi se njim iz celoga srca zahvalimo, za vse trüde, štere so meli pri nas, posebno za trüde pri vzgoji mladine. Jezušovo Srce naj jih vodi na novom mestu, ka njemi na diko vse svoje duše rešijo. Radi smo jih selili i nas veselí, da so si pri nas jako lepo vrednost spravili s svojim skrbnim i šparavnim življenjem, s šterim so vsem nam dali tudi zgled, da ne trošimo po nepotrebno. V Jezušovem Srci naj smo vsi, mi i oni združeni, staro naj bo vse pozableno i povekšana i očiščena ljubezzen naj nas vse združü v božem Srci. Isti den popoldne se je Marijina družba poslovila od g. prošta, kak svojega ustanovitelja i voditelja. Pozdravila jih je Kolenčova Micika. — Farniki.

Turnišče. Dnes, 2. dec. je vpe-lavanje novoga prošta, g. Greif Ivana, bivšega našega farnoga oskrbnika v Ptuiju. Obred vpelavanja vršijo sami

prezv. g. knezoškof, naš apoštolski administrator, Dr. Tomažič Ivan Jožef. Pozvani so tudi vsi cerkveni dostojanstveniki z škofije i drugi gospodje, skupno okoli 80 gostov. Svojiva bivšiva kaplana, g. Lejko Štefana i g. Godina Ignaca je g. prošt tudi povabo, ka bi njemi dvorila pri prvoj slovesnoj sv. meši.

Lendava. Dnes teden smo obhajali svoje vsakoletno proščenje, Katalenje. Velko predgo so držali urednik naših Novin. Vreme je bilo jako lepo, zato je pa privrelo tudi dosta naroda vküp.

Turnišče. Po odhodu farnoga oskrbnika g. Greif Ivana na ptujsko faro, je cerkvena oblast za farnoga oskrbnika imenüvala g. Rantaša Antona, polanskoga ekspozita. Ar Polana ne ešče samostojna fara, spada k Turnišči i g. Rantaša so tñrjanski najstarejši kaplan. Do novoga leta se brčas dopuni tñrjanska fara i te preneha njihovo oskrbnništvo.

Šestdesetletnica našega urednika v Lendavi. Gospod dekan Jerič je priredio z drugimi gospodi sporazumno za 60 letnico domačo spomin-sko slavnost na čast našemi uredniki dnes teden. Slovesno sv. mešo je darüvao za šestdesetletnoga jubilanta, pri šteroj so dvorili gg. Bakan Štefan i Halas Daniel domačiva kaplana i Berden Jožef hotiški. Po božoj službi je g. dekan dao na čast jubilanti slovesen obed, šteroga so se poleg imenüvanih vdeležili sledeči gospodje in gospe: Dr. Kartin, srezki načelnik, Dr. Stupica Marijan, odvetnik i njegova gospa, Dr. Klar Franc, ban. zdravnik i njegova gospa, Zadravec Matjaš, črensovski pleb., Godina Ignac tñrjanski kaplan pa Szép Janoš, vp. šolski upravitel, kantor. Na konci obeda je stano gor g. Jerič dekan i pozdravo jubilanta. V svojem govori se je zahvalo slavenci v svojem, v svoje dekanije i vsega našega ljudstva imeni, da:

je naravnao njegovo življenjsko pot v svetišče,

da je jezerim pa jezerim ravnao življenjsko pot,

da je s svojimi listi na veliko visino podigno duhovno življenje našega ljudstva,

da je jezerim našega siromaškoga ljudstva spravo krüh z agrarnov reformov,

da je podpirao naše dijaštvo z otvoritvijov gimnazije, z ustanovitvijov Martinišča i drugimi sredstvi,

da je bio na pomoč vsem svojim bratom duhovnikom, je krepo z zgledi i po potrebi tudi z opomini,

da je poskrbo hišo za siromaško deco Slov. krajine i pripravla še edno za odrasčene siromake.

Slavlenec je s skuzami v očeh i z genjenim srcem stano z mesta svojega, ovitoga z vemcom, na srdini šteroga je stalo število 60 i se je z globočine srca zahvalo g. dekani za njegov pozdrav. Povdaro je v svojoj zahvali, da Bogi ide v prvoj vrsti srčna zahvala, da ga je podpirao, v drugoj pa našemi ljudstvi, štero ga je bogalo, predvsem pa mladini, izobražencom, ki so z navdušenjom, z ednim srcem i z ednov dušov ga nasledüvali, med šterim je vodilno mesto zavzeo ravno govornik g. Jerič.

Nato je pozdravo sreski načelnik, g. Dr. Kartin slavlenca v imeni oblasti i povdarjao v svojem govori, da si je z svojim delovanjem od vsakšega spomenika stalnejši spomin spravo s tem: da je

Slov. krajino priborio za Jugoslavijo, njegovo ime se nikdar ne bo ločilo od nje,

da je pomagao narodi z združništvom,

da je siromaškim delavcom poskrbo prehrano v Soboti,

da je s svojimi Novinami spleo trdno vez med našimi izseljenci v tujini, štere je tolažijo i je privežüjejo na domovino, da njej ostanejo verni.

Slavlenec se je zastopniki oblasti s toplimi rečmi zahvalo za lepi pozdrav.

Povdaro je, da ga je oblast vsikdar podpirala v njegovom delovanju, brez te podpore ne bi mogo svojih namenov v tak punoj meri dosegnoti, posebno njeni je ravno oblast v Lendavišla na roko. Gda se njej zahvali za to dobroto, oprosi g. sreskoga načelnika, naj njemu ešče dale nudi svojo roko ne za sebe, nego na pomoč našim dobromi, a siromaškimi narodi. Po slavnostnom obedu so se z jubilantom dali vdeleženci v večih skupinaj fotografirati.

Turnišče. Nov. 26. so g. dekan Jerič Ivan sklenoli cerkvene i farne račune z g. proštom Greif Ivanom, šteri bodo vezali oskrbnika i novoga plevanoša.

Udruženje borcev Jugoslavije ali kak se na kratko nazivajo „Borci“ ali „bojevniki“ so melo sledeča zborovanja: v soboto, dne 24. novembra ob 1/2 9 vuri večer v gostilni Flisar v M. Soboti članski sestanek sobočke krajevne organizacije, v nedelo dne 25. novembra pa sledeče ustanove občne zборе: ob 9 vuri predpoldne v gostilni Banfi v Soboti za občino Murska Sobota-okolica, ob 11 vuri po velikoj meši v gostilni Žokš na Tišini za občino Tišina, ob 2 vuri popoldne v gostilni Flisar v Rankovcih za občino Kūpšinci. Što žele pristopiti v ta naša bojevniška društva, naj se prijavi za Soboto pri tov. Bajlec Franci, odvetniškem koncipijentu, za M. Soboto-okolico pri tov. Čelec Ferdi županu, za Tišino pri tov. Gabor Pepiji v Tropovcih, za Kūpšince pri tov. Šonar Viktori v Rankovcih. Borci, v zbor!

Prva agrarna operacija v sobočkem srezu. Na Petajncih prek Mure leži okoli 150 oralov zemle, štera je v nerazdeljenoj solasti 31 posestnikov. Večina od njih je želela, da se ta zemla med lastnike pravično razdeli. Za takše delitve je veljaven pri nas zakon, z dne 3. 6. 1883 drž. zak. št. 94 i zakon z dne 16. 5. 1909 štaj. drž. zak. št. 44. Po tom zakoni izvrši tak delitve po svojih uradnikih i geometrih poseben urad: Komisar za agrarne operacije v Ljubljani i jo izvede v zemljiški knjigi. Vse stroške zvūn prav malih od geometra nosi banska uprava. Je to najuspešnejši i najcenejši način, kak se skupna zemlišča razdelijo. Zdaj je komisar za agrarne operacije odločilo, da se bo na te način razdelila skupna zemla na Petajncih. Je to prvi takši slučaj v sobočkem srezu, vpelao pa ga je notar Koder v Soboti. — V lendavskom srezu se je več skupnih posestev razdelilo po trūdaj g. Klekl Jožefa, takratnoga narodnoga poslanca.

Za izgon Jezuitov je podpisao zakonski predlog g. Hajdinjak Anton, narodni poslanec. Ne pa podpisao predloga, da se Cerkev loči od države. Ka se tiče prvoga podpisa je g. poslanec povdajal pri podpisu, da de samo tak glasao za zakon, če se jezuitom dajo fare. Pred dvema mesecoma je pa g. poslanec pisao v Beograd i tam proso, naj se njegov podpis briše na predlogi. Odgovora pa dozdej ne dobo, ali je izvršena zbrisba, ali pa ne.

Gančani. V celom leti smo meli spremembe i to v učitel službi. Poleti je bio k nam premeščen g. Oman. Po njegovom prihodu je bio večletni naš učiteo g. Kosi premeščen v Belvinci. Za kratek čas sta bili imenivani k nam celo dve gd. učiteljici: Urbančič i Kralj. Mislili smo, da bo zdaj konec tem spremembam, ar so se deca malo že navadila novih učiteljskih oseb, gda čujemo, ka nas zapušča gd. Urbančič. Želimo njej vse dobro na novom mestu. — Naša gasilska četa se je pred kratkim pomladila, prevredila i tudi vtrdila. Menka njej samo še naraščaj ali tak zvani prosvetni odsek. Čuje se pa, da se te za kratek čas tudi nastavi, ar se kotrige že zbirajo. Guči se, ka bi se naši igralci tudi pridružili tom odseki, ka pa ešče ne stalno.

Kalendarje so doštampani, zdaj se začnejo vezati. Samo ta je pošlemo, odkod smo dobili poravnano celoletno naročnino.

Na sirotišnico „Deteta Marijke“ v Turnišči sta nabrale dve brzivi i rečlivi deklici Bakanova Barica

pa Raščanova Barica sledeče dare v tōrjanskoj fari v kilogramaj: pšenice 100, zmesi 300, kukarice 100, žita 200, krumplov 500, prosa 250, graha 5. — V Filovcaj i v Bogojini sta dobile 600 kil jabok i sto kil pšenice.

— Župan občine Turnišče g. Litrop Štefan so poklonili 20 Din. — Vsem darovnikom i nabirateljicam se sestre z odborom z celoga srca zahvaljujejo.

Sobota. Desetletnico obstoja Martinišča smo obhajali 18. nov. Mil. gosp. kanonik Szelec so blagoslovili na velkom oltari podobu 50. Martina i meli veliko sv. mešo, veliko predgo so pa držali g. Vogrin Štefan, salezijanec z Veržeja, naš domačin. Zavod je obiskao večer tudi gimnazijski ravniteo dr. Strmšek, komi so gojenci navdušeno popevali.

Delo je iskalo na borzi dela v Soboti od 11. do 20. novembra 16 moškov i 3 ženske.

Ide se za peneze... Penezi so gospodar sveta, pravijo. I posebno dnes vidimo, da je to istina. Kem menje je penez, tem bole toži svet. Toda kak priti do penez? Zavarte sebe i zavarte svoje domače! Tak si že zasigurate nekaj penez. Pri „Karitas“ se vam nudi dobra prilika. Tū se lahko zavargete brez kakših težavnih pogojev. Zdravi morate biti, pri pristopi plačati 10 Din i potem mesečno plačate premijo, ki si jo sami določite. To je vse, „Karitas“ vam bo potem po preteki določenoga števila let brez odbitka izplačala zavarvano šumo. V slučajih vaše smrti pa jo izplača tistomi, ki ga sami določite na ponudbi. Zavarte se kem prile! Kem prile je što zavarvan, tem prile je rešen skrb i tem bole so ugodni pogoji zavarovanja. Od vsega vas povči vodstvo „Karitas“ v Maribori (Orožnova ulica 8), vredništvo „Novin“ v Črensovcih i domači zastopnik.

Novine so narasle za komadov: 1 v Odrancih, 1 v Strehovcih, 2 v Franciji.

Pametna prošnja. Sreski odbor Narodne Odrbane v Soboti nam piše naj objavimo njegovo prošnjo, da bi se gučalo samo v narodnom jeziki. Odbor pripomni, da ta prošnja ne naperjena proti našim dobromi kmetskom narodi, ki je pošten i zaveda svojega materinskoga jezika. Poziv se tiče tistih, štere je rodila slovenska mati, materinščino obvladajo, pa se je vendar sramujejo. — Mi toj prošnji damo prav v koliko se tiče tistih, ki izzivalno gučijo drugi jezik, kak maternoga. Nikak pa ne moremo odobravati šovinizma, šteri ešče te vidi greh proti državi, gda što po potrebi guči v drugom, kak v državnom jeziki. Mirni nastopi lūben do vsakoga, pravica brez izjeme vsakomi, pa ne de trbelo takših opominov. Naš narod je junaške borbe prineso za obstoj svojega maternoga jezika i zato ga veseli, če što, bodisi ali oseba, ali bodisi društvo to upoštevaj; — tem bole ga pa boli, če što pozabi na naše borbe, se razkorači i zapovedava: „V državnom jeziki govori, proti državen si“, če samo reč zineš nači celo po potrebi, kak v državnom jeziki.

Obisk naših v Franciji. Preč. g. Val. Zupančič, duhovnik nam pišejo, da so že 20 naših delavcov obiskali v Franciji. Pišejo nam, da bi vsaki delavec moglo meti Novine, v šterih bi se naznalo njihov obisk, potem bi se te lejko napravo. Dober tanač sprejmite na hasek svoje duše, delavci naši v Franciji.

Na podporo Novin je poslala Horvat Eteka iz Zagreba 50 Din. — Bog lepo plačaj!

Vmro je po dugom betegüvanji g. dr. Škerlak Vladimir, odvetnik v Soboti, naš domačin, dober narodnjak. Naj v miri počiva.

Martinišcarje za 60 letnico g. Kleklina. Slavlenca so Martinišcarje 21. noverubra, gda so zavod obiskali, toplo pozdravili i njim pozdrav popevali. Genljivo je bilo gledati stodeset mladencov nedužno veselje.

Novi svetek v Lendavi. Nov. 27. se je obslužavao novi svetek, ali klečanje v Lendavi, to je molba Najsvetejšega Olt. Svestva. Ar so g. dekan Jerič bili zaposleni z predajov fare v Turnišči, so slovensko i vogrsko predgo opravili vrednik naših Novin. Spovedavanje je trpelo do polodne popoldnevi.

Znova nesreča na meji. V Motvarjavci je prišlo do strelbe med graničari i švercari. En graničar je ranjeni, se vrači v sobočkem špitali,

en švercar je pa s strelom vmorjen. Vmorjenoga so 27. novembra zdravnik gorrezali.

V Soboti se vrši v časi od 10. do 15. dec. 1934 v prostorih Kmečke posojilnice zadrūžni tečaj za člane načelstva, nadzorstva i tajnike zadrug v Slov. krajini, Medžimurja i okrajih Ljutomer i Ormož. V petek, 14. dec. se bo predavalo od zdajšnjega položaja na peneznom trgi pa od nabavnih i prodajnih zadrug za štere vlada v Slov. krajini veliko zanimanje. Zadruga, predvsem nove, naj pošlejo svoje voditele na tečaj, na šterom se bodo pretresala vsa važna pitanja, ki so v zvezi z novimi zakoni i uredbami, predvsem z uredbom od zaštite kmeta.

Zadrūžništvo v Slov. krajini se jako lepo razvija, nazlūk teškim razmeram, v šterih živemo. Posojilnice, članice Zadrūžne Zveze v Ljubljani, štejejo 7330 članov, Agrarna zadruga v Črensovcih nad 4000 članov, zadruga Delavski Dom v Murski Soboti 1054 članov. Posojilnice so največ pripomogle k znižanju obrestne mere ino pocenitvi kredita. Podpirale i pospeševale so vse obćekoristne i gospodarske naprave pa si iz svojih čistih dobičkov ustvarilo rezervne fonde v zneski Din 1,107.786.76. Oklepajmo se še v bodoče zadrūžništva, štero je organiziralo skoro vse gospodare v Slov. krajini. Ar samo potom zadrūžništva bo napredüvao kmetški i obrtni stan v Slov. krajini. Zdajšnje teškoče nas ne smejo odvračati od zadrug, te bodo tudi prenehale, kak so prenehale druge nevole, lahko bomo delali ino napredüvali, če bomo meli organizacije, štere so prestale teške preizkušnje. Ostanimo verni svojim zadrugam, štere so že vnogo dobroda vćinole za siromaško lūdstvo!

Razgled po katoličanskem sveti.

Rim: Izdanje jezuitskih del. Drūžba Jezuitov šće izdati dela vseh svojih pisatelov. Izdati šće dvoje: dela starih pisatelov, štera so jako redka zdaj i dela svojih članov. Na prvom mestu bi izšla „Razlaga psalmov“ od sv. Belarmina. Izdanja pripravljajo profesorje Germanicuma.

Angleška: Spreobrnjenje znamenitih lūdi na katoličansko vero. Angleški arheolog dr. F. Elgee, prokurator muzeja v Middlesbourghi je sprejeti v katoličansko Cerkev. Gospa Harvey Picott, hći angleškoga viceadmirala je prestopila v katoličansko Cerkev v Kiloleneyi.

Pri 5 jezero mešah je ministrira. Francoski časopis „La Croix“ nedavno pripovida o lepe prime-re amerikanskoga katoličanca Eduarda Kramera, ki je dvoro pri 5000 mešaj. Zdaj ma 65 let i je prepotüvao okoli 500 jezer kilometrov, vsepovsedi je srećao duhovnika i njim služo pri meši. To se je najvećkrat zgodilo na ladaj. Tak je E. Kramer služo dnevno pri 8 do 9 mešaj.

Apoštolska vzdržljivost v misijonih. Amerikanski misijonar Moorman je 9 let delüvao med Indijanci, ki so ga zvali za „beloga orla“. L. 1929. je bio premešćeni v pokrajino Misuri, gde je okoli 6000 črnocv. Tam je najšeo samo 20 katoličancov. Njegovi nasprotniki so ga na vse načine šteli odstraniti, tožili so ga na vse strani, a so njemu ne mogli nikaj protizakonitoga dokazati. Svoje delo je začno tak, ka je ustanovo za siromake kühnjo i šolo. Njegovo delo lepo napredüje v vsakom pogledi. Evharistični Odrašenik jc zmagao.

Spoved ednoga človeka, šteri je ne bio 51 let že pri spovedi i ženitev na smrtnoj posteli. Hrvatska Straža piše etak: Piše nam eden župnik: V našoj fari je živo že duže časa z ednov dovicov v grešnom razmerji eden Čeh, rimskokatoličanske

vere, dovec 63 let star. Bio je brezbožec. Živo je spoj brezi Boga i vere. To zimo je naednok težko zbeležao i je zaprosio za sv. spoved. Pozvali so mene. Jaz sam prišeo z Presv. Reš. Telom, ali prineseo sam tudi knigo za zdavanje. Beteg je bio teški, noge otečene i plūća zvužgana. Najprle sam se razgovarjao z betežnikom. Pravo sem njemu, da ga lahko spovem samo pod pogojem, če se šće vćasi oženiti. Privolo je. V razgovori sam dale zvedo, ka se je spovedao zadnjikrat l. 1883. ešče kak šolski dečak pred fermov. Moj Bog! 51 let brez spovedi! Ali je to ne milost boža, ka se mora on zdaj na smrtnoj posteli spreobrniti! Spovedao sam ga, prečisto i dao slednje mazanje. Spovedao sam tudi žensko i jiva taki zdao pred dvema svedokoma. Za osem dni je vmro. Dva dni pred smrtjov sam ga ešče ednok obiskao i ga pa odvezao. Smrt toga človeka, šteri se je telko let ne spovedao, pa se li z Bogom pomiro, je napravila velki vtis na vernike. Zanimivo je i to, ka je njegova prva žena, štera je vmrla pred 5 leti, bila tudi 22 let brez spovedi. Ja sam jo ravnotak spovedao i po 2 vćroma je vmrla.

Od naših v tūjini.

Pozdrav pošilajo. Marić Agnež, Rainsars, Francija, celoj Slov. krajini; Hožjan Ana, St. Colomb, Francija, iz Trnja, celoj Slov. krajini, bratom, sestri i vsoj trnjarskoj mladini. Piše, da se njej dobro godi, liste naše redno dobiva, k meši lejko ide, samo predge ne razmi. Preveć jo vleće nazaj domo, gde de pali lejko živela duhovno življenje. Višek naroćnine je poklonila „Domi sv. Franciška“. Žilavec Rupert i Johan, Montesson, Francija iz Vadarec celoj Slov. krajini, dragim staršom, bratom, sestram, domačoj vesi Vadarcom, gračkoj i cankovskoj fari. Se zahvalita za redno pošilanje naših listov, šterim se njidva katoličansko srce neizmerno veseli. Naznanjata, ka se njima po srednjem dobro godi, a je že tudi v Franciji dosta brezposelnih. — Copot Ana iz Sr. Bistrice v Franciji celoj črensovskej fari, najbole pa rojenomi mesti Sr. Bistrici i vredniki Novin, komi želej vsikdar bolše zdravje. S skuzami v oćej misli na navuke, štere je v cerkvi poslušala, zdaj je pa ne more.

PREKOSNICE.

Na Barabašovo farmo se je pelao Mr. James Bunderla, Sourth Ward Cabareta, s svojim sinom Jimmyem, ž njim se je pelao tudi „Petrin“ Joe. Gda sta prišla na farmo, so se ravno pasle krave blūzi poslopja, a z kravam se je paseo eden mladi bik. Petrin Joe ide k pasečoj se živini i je zazava k sebi, ali krave ga ne bogajo, samo mladi bik, gda si je dobro pogledno nepoznanoga gosta, je skoćo i ga pehno v glavo, da je vćasi vkūp spadno i omedlo. Barabašovi so vćasi prinesli 3 vedra vode i ga polevali, pa je nikaj ne pomagalo, naložili so ga zato na Bunderlov Packard i ga odpelali v St. Lukeš špitao. Doktorje so konstatali, ka na toj glavi nemrejo pomagati i da jo morajo vkrej vzeti i na mesto nje drugo gor djati. Na to je Mr. Bunderla preporaćao, da bi Barabašovega bika glavo gori zglijali. Doktorom se je to ideja jako povidla i naednok zakrićijo „abrajt“... na to se je pa Petrin Joe prebūdo. Dele nega. Konec. (Am. Slov. Glas.)

Pošta.

H. M. Tišina. Ne priporaćamo. — Černi Jožef, Renkovci. Pošlite nam tisto pismo, štero vam je vaša poslata z Francije, da na njem poglednemo toćen naslov. Novine smo njej poslali. — Horvat Agneška, Broussy, Francija. Duga je ešče 7 Din na Novinaj. — Maršić Ivan, Ferme de Luat Piscaly. Pismo z novim naslovom sprijali i tudi spravili. Naroćnina za letos je plaćana.

POZOR ORGANISTI! Harmonium u dobrom stanju malo rabljen, primeren za crkvene pevске zборе se proda. Cena Din 2500.— Ponudbe poslati v Župni urad, Dekanovec, Medjimurje. 2—1

Taki se preda ali odda trgovina z mešanim blagom, z popolnov opremom. Već se poizve pri uredništvu lista v Lendavi.

Banka Baruch 15, Rue Lafayette, Paris

odpremlja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnom kurzu. Vrši vse banćne posle najkolantneje. Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji i Luksemburgu sprejemajo plaćila na naše čekovne račune: Belgija: št. 3064-64, Bruxelles; Francija: št. 1117-94, Paris; Holandija: št. 1458-66, Ned. Dienst; Luxembourg: št. 5967, Luxembourg. Na zahtevu pošljemo brezplaćno naše čekovne nakaznice. 24—2